

മണിമഞ്ജുഷ

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

മണിമഞ്ജുഷ

കവിതാസമാഹാരം

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

താളിളക്കം

2020

പേര്: മണിമഞ്ജുഷ

ഭാഷ: മലയാളം

വിഭാഗം: കവിതാസമാഹാരം

രചന: ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കുടപ്പാട്: വികിപ്പീഡിയ.

മണിമഞ്ജേഷ - കവിതാസമാഹാരം

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

പ്രേമസംഗീതം

ഒരൊറ്റമതമുണ്ടു -ലകി,നായിരാം പ്രേമം; അതൊന്നല്ലോ
പരക്കെ നമ്മെപ്പാലമുട്ടും പാർവണശശിബിംബം
ഭക്ത്യനുരാഗദയാദിവപുസ്സാപ്പുരാത്മചൈതന്യം
പലമട്ടേന്തിപ്പാരിതിനെങ്ങും പ്രകാശമരുളുന്നു.
അതിന്നൊരരിയാം നാസ്തിക്യംതാൻ ദ്വേഷം; ലോകത്തി-
ന്നഹോ! തമസ്സാമതിലടിപെട്ടാലകാലമൃത്യു ഫലം.
മാരണദേവതയാമതു മാറ്റം മണവറ പട്ടയായ്,
മടുമലർവാടിക മരുപ്പറമ്പായ്, വാനം നാരകമായ്.

||

പദങ്ങളന്വയമാർന്നേ വാക്യം ഭവിപ്പു സാർത്ഥകമായ്;
ശ്രുതിയും താളവുമൊത്തേ ഗാനം ശ്രോത്രസുഖം നല്ലു.
പരാർദ്ധസംഖ്യം പരമാണുഗണം പരസ്വരം ചേരും
ശരീരമുടയോന്നല്ലീ സകലം ചരാചരഗ്രാമം?
പരാനപേക്ഷം പ്രാണിക്കമെരാൻ പഴുതില്ലൊരിടത്തും;
പരൻപുമാനും പ്രകൃതിസഹായൻപ്രപഞ്ചഘടനത്തിൽ.
പേർത്തും തമ്മിൽ പൃഥ്വ്യപേർതജോവായാകാശങ്ങൾ
പിണയ്യുമേന്മേൽ സൃഷ്ടിയിലീശൻ; പിരിപ്പു സംഹൃതിയിൽ
വരിഞ്ഞു നില്ലൊരു സു-മമളിയെത്തൻ വിശിഷ്ടഗന്ധത്താൽ
വിവിക്തവിരസം വീണ്ടും വീണ്ടും വിളിപ്പുസവിധത്തിൽ
മധുവ്രതത്തിനു മടുമലർ വേണം മനം കളിർപ്പിപ്പാൻ
മലർന്ന പൂവിനു വണ്ടും വേണം മനിയു വിണ്ണാവാൻ
പ്രജകൾ ജഗത്തിൽ സുകൃതികൾ ജായാപതികൾ നട്ടും ശുഭമാം
പരസ്പരപ്രണയാമരതരുവിൻ ഫലപ്രകാശങ്ങൾ
ചൂടാൻമലരും ഘനമായ്ക്കോന്നിനദോഹദകാലത്തിൽ
ചുമന്നിരിപ്പു ദൂർഭരഗർഭം സുഖേന ജനയിത്രീ
പിതാവു, മാതാ, വൃപ്പിറന്നോർ ബാധവരിഷ്ടന്മാർ
പ്രേയസി, മക്കൾ, ഭുജിഷ്യർ തുടങ്ങി പ്രേമപരാധീനർ

പരിചരണോദ്യതർ പലജീവികൾതൻ പരിതഃസ്ഥിതിമൂലം
പദേപദേ നാം പ്രമുദിതർ കാഞ്ച ഭവാഞ്ചി ഗോഷ്ഠമായ്

|||

പ്രപഞ്ചമുക്തം നമ്മുടെ രൂപം പ്രതിബിംബിപ്പിപ്പൂ;
 പ്രപഞ്ചകഹരം നമ്മുടെ ശബ്ദം പ്രതിധ്വനിപ്പിപ്പൂ;
 പ്രപഞ്ചമസ്സുദ്വപനാശ്രേജനപണ്ഡിതമാം കീരം
 പ്രപഞ്ചമസ്മൽഭാവവിധംബന പാടവമാർന്ന നടൻ;
 പ്രപഞ്ചഭൂമിയിൽവിതച്ചവിത്തിൻ ഫലത്തെ നാം കൊയ്തൂ;
 പ്രപഞ്ചമരുൾവ്യ പട്ടം വെട്ടും പകരത്തിനുപകരം.
 വിളക്കു കൈവശമുള്ളവനെങ്ങും വിശ്വം ദീപമയം,
 വെണ്മ മനസ്സിൽ വിളങ്ങുന്ന ഭദ്രനു മേന്മേലമൃതമയം.
 പേശലമല്ലൊരു വസ്തുവുമുലകിൽ പ്രേക്ഷകനില്ലെന്നാ,-
 ലീശ്വരസൃഷ്ടിയിലെങ്ങങ്ങില്ലിയിതരേതരയോഗം?
 പദാർത്ഥനിരതൻ പ്രകൃതിജഭാവം പരസ്സരാകർഷം;
 പ്രാണികലത്തിൻ പ്രഥമാത്മഗുണം പരസ്സരപ്രേമം.
 നമിക്കിലയരാം, നടുക്കിൽത്തിന്നാം, നൽകകിൽ നേടി-ടാം;
 നമുക്കു നാമേ പണിവതു നാകം നരകവുമതുപോലെ
 മനവും മിഴിയും നാവും കരവും മന്നിൻ മാലകലാൻ
 മഹാനകമ്പാമസ്സണിതമാക്കും മനുഷ്യർ ദേവന്മാർ
 പാഷാണഘോഷധിപക്ഷിമൃഗാദികൾ പല പല വടിവുകളിൽ
 പ്രകൃതി ലസിപ്പു നമുക്കു ചുറ്റും പരമോത്സവദാത്രീ.
 പേർത്തും നമ്മിലുമവയിലുമൊപ്പം പ്രേക്ഷിപ്പോർക്കെല്ലാം
 പ്രേമാത്മാവായ് വിലസും നമ്മുടെ പിതാവിനെക്കാണാം.
 ഉലകാമൃത്തമവിദ്യാലയമിതിലുപകാരോപനി,ഷ-
 ത്തോതിക്കോനവനപദേശിപ്പതുമുറക്കവേ കേൾക്കാം.
 ഏകോദരസോദരർ നാമേവര,മെല്ലാജീവികളും
 ലോകപടത്തിൽത്തമ്മിലിണങ്ങിടുമോതപ്രോതങ്ങൾ
 അടുത്തുനില്ലോരനുജരെ നോക്കാനക്ഷികളില്ലാത്തോർ-
 കരൂപനീശ്വരനദൃശ്യനായാലതിലെന്താശ്ചര്യം?
 അഹോ! ജയിപ്പു ജഗദാധാരമൊരളുതദിവ്യമഹ-
 സ്സഖണ്ഡമദ്യമചിന്ത്യവൈഭവമനാദിമദ്ധ്യാന്തം.
 ആഴ് വാഞ്ചേരിത്തന്ത്രാക്കളിലുണ്ടയ്യൻപുലയനില-

ണ്ടാദിത്യനിലുണ്ടെന്നുകൃമിയിലുമുണ്ടതിൻ പരിസ്സരണം
അരാചർക്കരാചനമടിമയ്ക്കടിമയുമഭിനർ; ഉള്ളിലവർ-
ക്കതിൽക്കൊളത്തിന തിരിതാ-ൻ കത്തുവതന്തഃകരണാഖ്യം.

IV

നമോസ്തുതേ മജ്ജീവനദായക! നദേശ! പരമാത്മൻ!
നരാഖ്യമങ്ങേ നർത്തകഗണമിതിൽ ഞാനമൊരല്ലാങ്ഗം.
വേഷമെനിക്കെന്തെന്നു വിധിപ്പതു വിഭോ! ഭവച്ചിത്തം;
വിശ്വപ്രിയമായ് നടനം ചെയ് വതു വിധേയനെൻകൃത്യം.
അരങ്ങുലയ്ക്കാനരചൻ മതിയാമതിനു കൊഴുപ്പേകാ-
നനചരനാവാ, മണിയാടകളല്ലഭിനയമതു സിദ്ധം.
അകമേ നിലകൊണ്ടതാതുചുവടുക,ളാമരുതെന്നതിരി-
ച്ചടിയാന കാട്ടിത്തരുവോനവിടുന്നന്യർ ധരിക്കാതെ.
അതൊന്നു കാണാൻ മിഴികൾ തുറന്നാലന്നിമിഷംമുതൽ ഞാ-
നരങ്ങുമണിയറയും പുകഴും മട്ടാടാനതുചതുരൻ.
പരാപരാത്മൻ! ഭക്ത്യഭിഗമ്യൻ ഭവാനെയാർ കാണൂ
ചരാചരപ്രേമാഞ്ജനമെഴുതിന ചക്ഷുസ്സിലാഞ്ഞാൽ?
പരസുഖമേ സുഖമെനിക്കു നിയതം, പരദുഃഖം ദുഃഖം;
പരമാർത്ഥത്തില്പുരനം ഞാനും ഭവാനുമൊന്നല്ലീ?
ഭവാനധീനം പരമെന്നുടലും പ്രാണനും; അവ രണ്ടും
പരാർത്ഥമാക്കുക പകലും രാവും; പ്രഭോ! നമസ്കാരം!

ദിവ്യദർശനം

ആഴിത്തിമിങ്ഗലത്തിൻ പഴമായ് വീഴ്ന്നി-
 യാദിത്യബിംബത്തെയന്നും ദൈവം.
 തൻതല പൊന്തിച്ചു നില്പായി കൂരിരു-
 ട്വനകനേറിന പോത്തുപോലെ.
 മങ്ങിന വെണ്മതിക്കീറിനാൽ പാഴ്ന്നിലാ-
 വങ്ങിങ്ങൊരല്ലാമല്ലുതിർത്തു,
 രോഷത്തിൻ മുർച്ഛയിൽ ദംഷ്ട്രയാൽ താൻതുകും
 ഹാസത്തിനങ്കരമെന്നപോലെ.
 മിന്നാമിനങ്ങളുകൾ മുറ്റത്തിൽച്ചാഞ്ചൊടി
 മിന്നിയും മങ്ങിയും മാറി മാറി,
 ജന്മവും മൃത്യുവുമെന്തെന്നു ലോകത്തെ-
 ത്തന്മയരീതിയിൽക്കാട്ടിക്കാട്ടി.
 വ്യാത്തമാം സുപ്തിതൻവക്ത്രത്തിനേതുമി-
 ല്ലാൾത്തരമണ്ണുതം സർവഭക്ഷം;
 പാരിടം നിർജ്ജീവപ്രായമായ് തീർന്നുപോയ്
 മാരിയാമായതിൽ ഛായത്വട്ടി.

||

അത്തരമുള്ളൊരു രാത്രിയിൽ ഞാനുമെൻ
 മെത്തയെ പ്രാപിച്ചേൻ വീതോന്മേഷം;
 ജാലകമാർഗ്ഗമായ് നോക്കിനേൻ ചുറ്റിലു-
 മാലേഖ്യരൂപത്തിൽ വാച്ച ലോകം
 കബിഴി ചിമ്മിപ്പോയ് കാറ്റിനും; മുളില
 മർമ്മരമുമ്മരനന്മരങ്ങൾ.
 ചീവീടും ശബ്ദിച്ചി,ലോർപ്പോളം ഭീമമി -
 ദൈവികസ്തംഭനസമ്പ്രദായം.
 ഇക്കയമാളുവതേതൊരു കാളിയ - -
 നിശ്ശാന്തമേതൊരു റൌദ്രദൂതൻ ?
 പ്രാകൃതമാകുമീ മൊനവ്രതത്തിനു
 പാരണയാവതുമേതു ശാപം?

III

ആക്കേൾക്കും ശബ്ദമെന്നാസന്നമൃത്യുവി - -
 ന്നാകൃന്ദനംപോലെ ദീനദീനം?
 ആ മട്ടിൽ താഡിപ്പൂ സാഗരം ഘോരയാം
 താമസീദേവിതൻ ജൈത്രദേശി !
 രഞ്ജിപ്പൂ ശബ്ദമൊന്നെന്നരികത്തുമെൻ
 നെഞ്ഞിടി മാറ്റാലിക്കൊണ്ടുപോലെ ;
 മൽഘടികാരത്തിൻ ഗൌളിച്ചൊല്ലാണതു ;
 ടിക് ടിക്കോ , ധിക് ധിക്കോ തിട്ടമില്ല.

IV

ഉറു ഞാൻ വീണ്ടുമതെന്നെ നോക്കവേ
 മുറ്റമെൻ മുന്നിലൊരുത്തമയാൾ
 എന്നുശ്ത്തടംവിട്ടു നില്പായ്; ഹാ ഹന്ത! ഞാ -
 നന്നിൽപ്പൂ കണ്ടോ-ന്നു തെട്ടിപ്പോയി !
 വക്ത്രാബ്ജം താഴ്ന്നിയും ബാഷ്പനീർ വീഴ്ന്നിയും
 തപ്തമായ് ദീർഘമായ് നിശ്ചസിച്ചും
 തൻവലം കൈകൊണ്ടു പൂങ്കവിൾതാങ്ങിയും ,
 താഗ്രാധരത്തിങ്കൽ പല്ലണച്ചും ,
 കൺമുനനഞ്ഞണിക്കൂരവിടയ്ക്കിട -
 യ്ക്കെൻ മർമ്മമോരോന്നു നോക്കിയെയ്യും,
 ഏതവൾ നഷ്ടയാം വാസരലക്ഷ്മിതൻ
 പ്രേതത്തിൻ മട്ടിൽ വന്നങ്ങു നില്പോൾ?

V

അന്യയല്ലുദ്ദേവി കാരുണ്യമൂർത്തിയാ -
 മെന്നന്തര്യാമിതൻ ധർമ്മപത്നി ;
 ലജ്ജാഭിധാന താൻ: "മാതാവേ! കൈതൊഴാം :-
 പശ്ചാത്താപാഹസ്സിൻ പ്രാതസ്സന്ധ്യ!
 അമ്മതൻ പ്രത്യക്ഷദർശനമൊന്നിനാൽ
 ജന്മത്തെസ്സാർത്ഥമായ്ക്കീർത്തവൻ ഞാൻ
 ത്രസ്തനല്ലെൻ തായാട്ടെത്രമേലമ്മയെ

ശ്രദ്ധയാക്കിയിലും ശർമ്മദാത്രീ!
 അമ്മതന്നിങ്ങിതമെന്നെന്നെ ചൊൽകയാ-
 ണി "മ്മണി" പെപ്പകിളി മൂളിമൂളി.
 ഇത്തമിസ്രാജ്ഞനം മൂലമായ് കാഞ്ചു ഞാൻ
 തദ്വചഃപേടകതത്വരതം.

VI

സത്യം ഹാ! മാതാവേ സത്യമെൻ ജീവിത-
 മൗക്തികമാലയിൽ നിന്നു വീണ്ടും -
 ചേലാർന്ന മുത്തടർന്നിന്നുമൊന്നത്തിയിൽ
 കാലാബ്ബിമദ്ധ്യത്തിൽ വീണുപോയി!
 ഭാനവൻ ജീവിതപാത്രത്തിൽ നിന്നിന്നും
 പാനീയബിന്ദുവൊന്നാവിയാക്കി;
 ചുറ്റുമിന്നന്തകൻ തൻ കയറന്തെയ്യിൽ
 ചുറ്റുകയായ് പിണഞ്ഞൊന്നുകൂടി.
 ഭാവിയെദൂരെ ഞാൻ കാണവേ,വന്നതു
 ഹാ! വർത്തമാനമായ് മുനിലെത്തി,
 ഭൂതമായ്പ്പായുന്നു പെട്ടെന്നു പിന്നോട്ടേ -
 യ്ക്കാതിഥ്യം വൈകിച്ചോനാക്കിയെന്നെ.
 കാലത്തിൻ ഹാസത്തിൽ മട്ടിലെന്നാസ്യത്തിൽ
 മേളിപ്പു വെൺനരയങ്ങുമിങ്ങും;
 ആ മൃഗാധീശൻ തൻ വീരപ്പല്ലുബ്ബത്തിൽ
 ഹേമന്തം വീഴ്ന്ന മഞ്ഞുത്തുള്ളി!
 ചിമ്മിട്ടുമെൻ മിഴി വീണ്ടും തുറന്നിടാ -
 മുന്തിഷത്തല്ലെന്നും വന്നുപോകാം!
 ബാക്കിലെത്തുണ്ടിനി ബാക്കിയെന്നാർ കണ്ടു!
 ഞാൻ കഷ്ടമത്രമേൽ ദീനദീനൻ?
 അർക്കബിംബാഖ്യമാമാരക്തദീപത്തെ -
 പൊക്കിയും താഴ്ന്നിയും കാട്ടി നിത്യം
 ഹാ! വിധി "ദുർഘടം ദുർഘടം ജീവിത -
 ത്തീവണ്ടിപ്പാത"യെന്നല്ലീ ചൊൽവൂ!

VII

എന്തു ഞാനിപ്പകൽ മുപ്പതുനാഴിക
 കൊണ്ടെന്നു നേടിയതൊന്നു പാർത്താൽ
 കാഞ്ചതില്ലൊന്നുമേ; ചുറ്റിനേൻ വ്യർത്ഥമ-
 പ്പാഴ്ന്നൽക്കാട്ടിലൊരൊട്ടകമായ്.
 എന്നമ്മ ഭാരതഭൂദേവി, യസ്സാക്ഷാൽ
 സ്വർന്നദീശുദ്ധയാം ധർമ്മലക്ഷ്മി;
 ശ്രീകൃഷ്ണബുദ്ധാദിസിദ്ധരെപ്പുറവൾ;
 ലോകത്തിന്നദ്ധ്യാത്മജ്യോതിർദ്ദീപം;
 ഏതൊരു കന്നിന്മേൽ വാണവൾ പ,ണ്ടിപ്പോ-
 ലേതൊരു കൂപത്തിൽ വീണപോയോൾ;
 ആരുടെ കല്ലേറുകൊള്ളാത്തോൾ, ഹാ കഷ്ട-
 മാരുടെ കാൽച്ചവിട്ടേറ്റിടാത്തോൾ!
 കാതര്യമില്ലേതു ദുർവാക്കുമോതുവാൻ
 കാതരൈൻമേയോയ്ക്കും കൂട്ടുകാർക്കും?
 സാധ്യിയെബുർത്സിക്കും ധൂർത്തമാരള്ളട്ട-
 രീട്ടിയെദുംശിക്കും വെൺചിതൽകൾ;
 എന്നാലുമായവർ തേപ്പതാം പാഴ്ന്നപക-
 മെന്നാലൊന്നാമ്മട്ടിൽ ക്ഷാളിച്ചിടാൻ-
 തന്നമ്മതൻ ദാസ്യം തീർക്കുവാനേവൻപോയ്-
 വിണ്ണിലെപ്പീയുഷം കൊണ്ടുവന്നു;
 ധന്യനതാർഗ്ഗ്യന്തന്നെതിഹ്യം ബാല്യത്തിൽ
 സ്തന്യത്തോടൊപ്പമായ്പ്പാനംചെയ്തോൻ;-
 ഓർത്തീല-ഞാൻ-ഒറ്റക്കണ്ണിർമുത്തെങ്കിലു-
 മാദേവിതൻ കാൽക്കലർപ്പിച്ചിടാൻ
 എന്നുടെ ഭൂതികൊണ്ടെന്നമ്മതൻപുകൾ-
 കണ്ണാടിതേച്ചു മിനുക്കിടാതെ
 പേർത്തും ഞാൻ കൈകൊട്ടിക്കാൺകയാണായതിൽ
 സ്വാർത്ഥാപസ്കാരത്തിൻ നഗ്നത്താ!
 ഭാരതമേദിനിക്കേതുമേ ദാരിദ്ര്യ-
 പാരതന്ത്ര്യാദികളല്ല ഭാരം;
 സോദരഘാതികൾ സുനക്കൾ താൻ ഭാരം,
 സോദരപുരകർ മാദൃശന്മാർ.

VIII

ഞാനഭിവാദനം ചെയ്യുന്നേൻ മാമക-
 മാനസഹം-സികേ! ലജ്ജാദേവി!
 നിൻജയം വായ്ക്കട്ടെ പാരെങ്ങും; ഞാൻ നിന-
 ക്കണ്ടലിപ്പിടാമാവതോളം!
 ആമയമേതെല്ലാം വന്നാലും മാതാവേ!
 നീ മൃതയല്ലെന്നാൽ ഞാൻ സനാഥൻ്റെ
 ആശയത്തിങ്കൽ നീയെങ്ങങ്ങാനുണ്ടെങ്കി-
 ലാശയ്ക്കു ബാഹ്യമല്ലെന്റെ ജന്മം
 ക്രോധിക്കൂ! ഭർത്സിക്കൂ! താഡിക്കൂ! തായേ! നീ;
 പാതകി ഞാൻ ബാലൻ താവകീനൻ;
 ഇക്ഷണം നിൻ കണ്ണും ജിഹ്വയും പാണിയു-
 മക്ഷയവാത്സല്യനിഘ്നമാകും
 ആഗസ്സിൻ ഛായ നീ താപത്തെ ശ്രീഷ്യാന്ത-
 മേഘത്തിൻ- രൂപത്തിൽ നൽകിയാലും
 തീരില്ല വീഴാതെ നിന്നിൽനിന്നന്ത്യത്തിൽ
 കാരുണ്യശീതള ബാഷ്പബിന്ദു
 എന്നെ നീ ഞാനാവാനല്ലയോ മേല്ക്കുമേൽ
 പിന്നെയും പിന്നെയും മർദ്ദിക്കുന്നു?
 എത്രമേൽ മർദ്ദിച്ചാലൊ, തെന്തിക്കപ്പുറം
 മൃത്തിതു സല്പാത്രമായാൽ പോരും.
 സാധ്യ! നീ പോയാലുമെന്നുള്ളി, ലാലക-
 ധൂർത്തരാം കാമാദി രാക്ഷസന്മാർ
 എത്രമേൽ വായ്ക്കിലുമെൻസീത ജീവിക്കും-
 മദ്ദിക്കിൽ വെൺചാമ്പലാവില്ലല്ലോ.
 ഒടുമിന്നാന്തരപൃഷ്ടി"മാ"ശബ്ദം
 ദൃഷ്ടനെൻ കർണ്ണത്തിലേറുന്നീല
 ചെയ്യിക്കൂ കാന്തനെക്കൊണ്ടെനിക്കിന്നൊന്ന-
 ക്ഷായത്രീമന്ത്രോപദേശം വീണ്ടും!

IX

കാലമേ! നിൻകരിപ്പൊയ്യും കണ്ടു ഞാൻ
 മാലിയെന്നെന്തെല്ലാമോതിപ്പോയി!!

ഈ മുഖം നീക്കിടും നാളെയും വന്നിത-
 നീ മഷിപൊന്നാക്കുമാരസജ്ഞൻ.
 മെത്തമേൽ വീണേൻ ഞാനിപ്പൊഴുതെങ്കിലു-
 മുതമാനോദർക്കും താനെൻ നിപാതം;
 പോയതു പോയെങ്കിലെന്തു? ഞാൻ ധന്യൻ താ-
 നായതിലേശൈകദേശാധീശൻ.
 വാശ്ശൂതം യൗവനനീർവാർന്നൊരരുതുഖ-
 പ്പാഴ്ജ്ജരത്തോടുകൾ തൻ തടത്തിൽ
 നിന്നിടും വെൺനരക്കാശപ്പല്ലേതും മേ-
 ലെൻ വിവേകോദയവൈജയന്തി
 നാളെയെന്നുള്ളൊരു നാളെനിക്കുണ്ടെങ്കി-
 ലാളൊന്നുമാറി ഞാനാത്മവേദി
 ലജ്ജയാം ദേവിയെ ലജ്ജിപ്പിച്ചീടാതെ
 സജ്ജനചര്യയ്ക്കു സജ്ജനാവാം.

കിശസന്ദേശം

അടുത്തു പാതിരാ,വടച്ചു വാതിൽ ഞാൻ
കെടുത്തു റാന്തൽ പോയ്യിടന്നു മെത്തയിൽ:
പുകച്ചിൽ വീണ്ടുമെൻ തലയ്ക്കു വായ്ക്കുന്നു:
പകച്ചു നിൽക്കുന്നു ഭഗവതി സൃഷ്ടി.
"വരുവൊരുവഴി മറന്നവൾപോലെ-
യിരുളിലെങ്ങങ്ങു പരിഭ്രമിച്ചു നീ?
തിരുവുരു തായയ്ക്കുകരുണതാൻ;
വരൂ വരൂ! ദേവീ! തരൂ തരൂ സുഖം."
ഇവണ്ണം നിദ്രയോടിരുന്നൊരൻ മുറി
സുവർണ്ണ വർണ്ണമായ്ച്ചമഞ്ഞു തൽക്ഷണം.
കരിയിരുൾമഴമുകലിൻ മെയ് മിന്നി-
യരിയതുമിന്നൽപ്പിണറണി ചാർത്തി.
ഉറക്കമാർന്നൊരൻ വിളക്കു തന്നെത്താ-
നണർന്നുവോ പെട്ടെ, ന്നിതെന്തൊരതൃ-തം?
അതല്ല വാനിൽനിന്നണഞ്ഞു തേജസ്സൊ-
ന്നധന്യനാമെന്നെയനുഗ്രഹിക്കയോ?
അതികതുകി ഞാൻ മിഴിരണ്ടും തുട-
ച്ചതിഥിയാരതെന്നടുത്തു നോക്കിനേൻ.
അലിവിലെൻ മുന്നിൽ വിലസുവതൊരു
വലീമുഖവംശമകുടഹിരകം.
കദളികാടവീനിഖാസി, രാഘവ-
പദസരസിജമധ്യവ്രതവ്രതി,
അന്തുനവൈഭവനണഞ്ഞിതോ മുന്നിൽ
ഹന്തമദാഘ്യനാമശേഷസൽഗുരു?
കുടുകുടക്കണ്ണീർ പതിപ്പു പൂങ്കവിൾ-
ത്തടുത്തുടൊപ്പൊന്നായ്ക്കുകും മാരിയായ്;
അകത്തുകത്തുവോരഴൽക്കൊട്ടും തീ തൻ-
പുക വെളിക്കൊൾവു ചുടുനൊടുവിർപ്പായ്.
അരുതരുതെന്നു വിലക്കുവാൻ ഞാനെ-
ന്നിരുകരവുമൊന്നിളക്കിട്ടും മുന്നേ

അഹോ! ദയാർദ്രമീ വചനമെന്നൊട-
മഹോപദേശകൻ കപീന്ദ്രനോതിനാൻ:

ii

ശുഭം ഭവിക്കട്ടേജഗത്തി, നേവർക്കു-
മംഗളരോദയമവാപ്തമാകട്ടെ.
ധരിച്ചുവോ നീ നിന്നതിഥിയാരെന്നു?
ധരിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ധരിപ്പിക്കാമിപ്പോൾ
കരുതുക വത്സ! കപിയാമെന്നെ നിൻ
പുരുഷവർഗ്ഗത്തിൻ പിതൃഭൃതനെന്നായ്
പിതാമഹൻ പണ്ടിപ്പുഥിവി നിർമ്മിച്ചാ-
നതാന്തമാകും തൻ തപോബലത്തിനാൽ,
സമസ്തസമ്പത്തിൻ വിലാസരംഗമായ്,
സമഗ്രഭങ്ഗിതൻ വിലാസരംഗമായ്
അലകടൽപ്പുമ്പട്ടരയ്ക്കണിയുവോ-
ഉചലവക്ഷോജരോ വഹിപ്പവൾ,
തരംഗിണീഹാ-രലതകൾ ചാർത്തുമ്പോൾ,
തരുവല്ലിപത്രാവലി ധരിപ്പവൾ,
ധ്രുവാദിനക്ഷത്രസുമങ്ങൾ ചൂടുവോൾ,
ദിവാകരേന്ദ്രങ്ങൾ വിളക്കെടുപ്പവൾ,
അധോളവനത്താൽ മെതിയടിയാർന്നോൾ
ത്രിദിവത്താൽ ദിവ്യകിരീടം പൂണ്ടവൾ;
ധരണിയാമസ്മജ്ജനനി മിന്നുന്നു;
ശരണമാർക്കും തച്ചരണപങ്കജം.

iii

ധരിത്രീയിമ്മട്ടിൽച്ചമച്ച നാനുഖൻ
പെരുത്തു ധന്യനായ്ക്കരുതിനാൻ തന്നെ.
പുതിയൊരമ്പലമിതേതു ദേവൻ തൻ-
പ്രതിഷ്ഠയാലിനിസ്സനാഥമാകാവൂ?
തനയരേവരെ പ്രസവിച്ചിദ്ദേവി
ജനനസാഹചര്യം ക്ഷണത്തിൽ നേടാവൂ?
ക്രമത്തിലിത്ഥമോർത്തജൻ ജനിപ്പിച്ചാൻ

കൃമിസരീസ്യപവിഹാങ്ഗമങ്ങളെ;
അകമലരതിലതൃപ്തമാകയാൽ
മൃഗങ്ങളെത്തീർത്താൻ വിവിധരൂപത്തിൽ;
അതിലും തൃഷ്ണിവിട്ടൊടുവിൽ നിർമ്മിച്ചാൻ
മതിവച്ചിശ്വരൻ വലീമുഖന്മാരെ.
ജനിച്ചു തൽസൃഷ്ടപ്രപഞ്ചസൗധത്തിൽ
തനിപ്പൊൻതാഴികക്കടങ്ങളായ് ഞങ്ങൾ;
ഭരിച്ചു പാരിതു പലനാൾ മാമകർ;
ധരിത്രി പിന്നെയും "സസേമിരാ" തന്നെ.
"വസുന്ധരേ! വസേ! ഭവതിയെ,ങ്ങങ്ങീ-
യസുന്ദരങ്ങളാം കുരങ്ങിൻ കൂട്ടങ്ങൾ?
ഇവറ്റയെക്കൊണ്ടെന്തായർച്ച നേടുമോ
ഭവതി? ഞാനെത്ര മടയനായ്ക്കേയി?"
ത്വരിതമിത്ഥമോർത്തിയറ്റിനാൻ മന്നിൽ
വിരിഞ്ചൻ മറ്റൊരു വിശിഷ്ടജീവിയെ.
അതാണു മാനുഷൻ; അവന്റെ സൃഷ്ടിയാൽ
കൃതാർത്ഥമാനിയായ്ച്ചമഞ്ഞ ലോകേശൻ
കിരീടവും സിംഹാസനവും ചെങ്കോലും
ധരിത്രിവാഴുവാനവന്നു നൽകിനാൻ.
അടച്ചു നാടുവിട്ടിറങ്ങി ഞങ്ങളും-
മടവിതന്നുള്ളിലടക്കി പുകി.
വളരെക്കാലമായ്, വളരെക്കാലമാ,-
യിളയിൽ ഞങ്ങൾക്കീയിളിഭ്യപ്പേർ കിട്ടി.
അതുമുതൽ ഞങ്ങൾ ചുഴിഞ്ഞുനോക്കുന്നു
കൃതികൾ നിങ്ങൾതൻ കൃതികളോരോന്നും.

iv

"വിശേഷബുദ്ധിയും, വിചാരശക്തിയും,
വിചിത്രസിദ്ധികൾ പലതു വേറെയും
അജനന്ദളിപോൽക്കനിഞ്ഞു മാനുഷ-
നവനെത്തൻ പ്രതികൃതിയിൽത്തീർന്നുപോൽ.
ഫലമന്തണ്ടായി? പയോജയോനിതൻ
പല മനോരഥമെവിടെച്ചെന്നെത്തി?

മരുത്തു, വിദ്യത്തു, പയസ്സു ധൃമമി-
 ത്തരത്തിൽ വാച്ചിടും പ്രകൃതിശക്തികൾ,
 നരന്നു കിങ്കരപ്രവൃത്തിചെയ്തു തൽ-
 സരണിയിൽ പട്ടാംബരം വിരിക്കുന്നു;
 പരിമുദുമലർനിര വിതറുന്നു!
 പരിമളദ്രവത്സരിയൊഴുകുന്നു;
 പുകക്കപ്പലിന്നു കടലൈറുമ്പുചാൽ
 ഗഗനവീഥിക്കു ഗരുഡനെയറോപ്പേയ്ൻ;
 വയർലൈസ്സർപ്പിക്കും ശ്രുതി മഹാതുടതം;
 "സയൻസി"നാൽ മർത്യന് സമഗ്രവീര്യവാൻ!

v

"സകലവും ഭദ്രം നരന്നു ചുറ്റുപാ,-
 ടകക്കാമ്പൊന്നു താനഭദ്രമത്യന്തം;
 എതിങ്കൽ വേണമോ വികാസമേതുമി-
 ല്ലുതികലായതിൻ കണികപോലുമേ.
 പഴയവൻ മർത്യൻ ഹൃദയത്തിൽ; പോരാ
 പഴയവനെക്കാൾ പതിതൻ മേൽക്കുമേൽ.
 എവനും താൻ മാത്രം സുഖിച്ചിരിക്കണ-
 മെവനും മറ്റുള്ളോർ നശിച്ചുപോകണം;
 തനിക്കു താണതിൽച്ചവിട്ടി നിൽക്കണം;
 തനിക്കെളിയതു ചവച്ചുതുപ്പണം;
 അടുക്കളപ്പണിക്കമ്പലമാർ വേണ-
 മടിമകളാകാനശക്തരും വേണം;
 അധഃസ്ഥരമ്മട്ടിലിരുനകൊള്ളണ-
 മുദധിയുഴിയെ ഗ്രസിക്കുവോളവും;
 സ്വതന്ത്രൻ താനൊരാൾ, വിജയി താനൊരാ-
 ളിതരർ തൻ കേളിക്കുപകരണങ്ങൾ;
 ഒരുകൺ തന്റേതു പൊടിക്കും താൻ; പരൻ
 കുരുടനാവതാണതിൻ ഫലമെങ്കിൽ;
 ഉയർന്നിടാനുള്ള മടിയാൽത്താഴെ നി-
 നായർന്നവൻ ചാവാനൊളിനത്തവെയും;
 പരിഷ്കൃതിമന്ത്രമുറച്ചുകൊണ്ടിട്ടേ

നരരക്ഷസ്സിനു നരനെത്തിനാവൂ.
 സ്വദേശമെന്നതും സ്വധർമ്മമെന്നതും
 സ്വജാതിയെന്നതും സ്വഭാഷകൂടിയും
 കരബലമുള്ള ജനതതിക്കുതൻ
 പെരുവയർക്കുഴി നികത്തിടും വഴി;
 പലപ്പൊഴും സ്വാർത്ഥം, പലപ്പൊഴും ദൗഷ്ട്യം
 പലപ്പൊഴും ദുര, പലപ്പൊഴും ചതി!
 ഇതെന്തുതാറുമാ, റിതെന്തു മീന്തുറ-
 യിതിന്നു വേണ്ടിയോ ഹരേ! നരോദയം?
 ഇരുളിരവിതിന്നുഷസ്സെന്നോ? മോഹ-
 പ്പെരുങ്കടലിതിന്നെതിർകരയെങ്ങോ?

vi

”മനുഷ്യ! നിർത്തിനേൻ മദീയമാക്രോശം
 വ്രണപ്പെടൊല്ല നിൻമനസ്സു ലേശവും.
 തുറന്നു ചൊല്ലേനെത്തുറിച്ചുനോക്കേണ്ട;
 പരഞ്ഞുപോയ് സ്വല്പം പരമാർത്ഥാംശം ഞാൻ.
 അവനി നമ്മൾക്കു പൊതുവിൽ പെറ്റമ്മ;
 അവൾതൻ സേവതാൻ നമുക്കു സൽക്കർമ്മം.
 ഇതരജീവികൾ കിടക്കട്ടേ; മർത്യ-
 ഹൃദയങ്ങളാദൃമീണങ്ങളേ തമ്മിൽ.
 ഒരമ്മതൻ മക്കളെച്ചൊല്ലുമായ്-
 പ്പൊരുതും പോർക്കളമവൾതൻ മാറിടം!
 ഇതോ ധരിത്രീതൻ പുരോഗതി? നിങ്ങൾ-
 ക്കിതോ ജനിത്രീതൻ വരിവസ്യാവിധി?
 ഒരു യുഗത്തിങ്കലൊരിക്കലോ മറ്റോ
 തിരുവവതാരം ജഗദീശൻ ചെയ്യു;
 തുണയ്ക്കു ഞങ്ങളും കഴിവോളമപ്പോൾ
 ജനനിക്കാനും ജനിച്ചിടും മട്ടിൽ
 അതിന്നു മുന്വിലുമതിന്നു പിന്വിലും
 ക്ഷിതിക്കു മർത്യർതൻ ഭരം സുദൃസ്സഹം.
 യഥാർത്ഥമാം പുത്രസുഖമവൾക്കില്ല ;
 യഥാർത്ഥമാമൂർദ്ധ്വഗമനവുമില്ല.

നിലകൊൾവു മർത്യസമുദായഹർമ്മ്യം
 ശിലകളൊക്കെയുമിളകി വെന്റേറെ;
 അവയിലോരോന്നുമയിത്തം ഭാവിച്ചു
 ശിവ ശിവ! നിലച്ചു തൊടാതെ തങ്ങളിൽ
 മറിഞ്ഞുവീഴാനായ് മനോജ്ഞമിസ്സാധം;
 തെരിച്ചുപോകാനായ് ശിലകൾ ദൂരവേ.
 ഉടയവനെയോർത്തിനിയെന്നാകിലും
 വിടവടയ്ക്കുവിൻ! വിരോധം തീർക്കുവിൻ!
 പരസ്പരപ്രേമസുധാനലേപത്താൽ
 പരമിപ്രാസാദം പ്രകാശമേന്തട്ടെ;
 പരോപകാരമാം ഭവപഞ്ചാക്ഷരി
 പരിചയിക്കുവിൻ പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ.

vii

” മരവുനണ്ടങ്ങു വശംകെട്ടു കരം
 തിരുമ്മിയുംകൊണ്ടു ഹതാശനാം വിധി
 ”ധരയെ നാകത്തിൻ മുകളിലാക്കുവാൻ
 കരുതിയല്ലോ ഞാൻ ചമച്ചു മർത്യനെ
 വരത്തെ നൽകിന മഹേശനെക്കാൽ വാ-
 നൊരുങ്ങിന വൃകനൊരുവിധം ഭേദം;
 അതു ഞാനേകിന മനുഷ്യരോ ചിത്ര-
 വധം താൻ ചെയ്യുന്നു നിജ ജനനിയെ.
 നിലമറന്നൊരിജജളരിനിക്കാട്ടിൽ
 വലീമുഖങ്ങൾ തൻ പുറകേ പോകട്ടെ;
 പുതിയ സൃഷ്ടിയൊന്നിനിയും ചെയ് വൻ ഞാൻ;
 ക്ഷിതിദേവിക്കഴലകന്നിടും മട്ടിൽ.”
 ഇവണ്ണമോർക്കുന്ന ചിലപ്പോൾ നാനുഖൻ;
 നവമാം മൃത്തൊട്ടു കരുപ്പിടിക്കുന്നു;
 ക്ഷമിക്കുന്നു വീണ്ടും; വയസ്സുപോം തോറും
 ശമിക്കുന്നു ശീഘ്രം തദീയരോഷാഗ്നി
 കടന്നുപോകട്ടെ കുറച്ചുകൂടിയെ-
 ന്നടങ്ങിവാഴുന്നു വിദ്രു പിതാമഹൻ
 അധികംനാളൊന്നും നിലനിൽക്കില്ലിനി

വിധിക്കു നിങ്ങളിലിരുന്ന വിശ്വാസം;
 ധരണിദേവിതൻ കദനം കാണുമ്പോൾ
 ഹിരണ്യഗർഭനേ ഹൃദയം ഭേദിക്കും.
 ഇനിയ മണ്ണോരണജനം കൈപ്പണി-
 ക്കിനിയുമുണ്ടെന്നു കരുതിക്കൊള്ളുവിൻ!
 പുതുമട്ടിൽ ഭൂമിക്കധിശതങ്ങളായാൽ
 പൃഥ്വിയിൽ നരൻ ദ്വിതീയവാനരൻ
 അരശുകൈവിട്ടാലണയും മാലെന്തെ-
 നന്നഭവിക്കുമ്പോളറിഞ്ഞിടാം താനും
 അതിന്നിടനൽകി,യടവി പുകൊല്ലേ!
 വിധിതൻ കാരുണ്യം പരീക്ഷ ചെയ്യാല്ലേ!!
 ഇതോതുവാണെന്നെയച്ചാൻ മാനുഷ-
 ഹിതോപദേശത്തിൽ കുതുകി വായുജൻ!”
 മറഞ്ഞു വാനരൻ: സഹോദരന്മാരെ!
 കുറഞ്ഞാനോർക്കുവിൻ തദീയസന്ദേശം.
 മതി മതി കാലം കളഞ്ഞ, തീശനെ
 പ്പുതിയൊരുസൃഷ്ടിക്കൊരുക്കല്ലേ നമ്മൾ!

പ്രഭുസമക്ഷം

ഈരേഴുലകങ്ങൾക്കുമീശനാം മഹാപ്രഭോ!
ദൂ-രസ്ഥം, മഹോന്നതം, ദുഷ്കാപം, ഭവൽപദം;
എങ്കിലും പാപിഷ്ഠനാം ഞാനുമപ്പുറത്തിങ്കൽ-
ത്തങ്കിടുന്നതിനു താൻ താവകം പരിശ്രമം

II

ആവതല്ലുണ്ടേക്കെക്കുമങ്ങോളമെന്നേക്കേറ്റാ-
നാഞ്ഞല്ലം വലിക്കുകിൽപ്പൊട്ടിപ്പോം പൂമാലയാൽ.
ആകയാലാവാം കനിഞ്ഞിമ്മട്ടിൽക്കനം പൂണ്ട
ലോഹശ്രങ്ഖലകൊണ്ടു കർഷിപ്പു;തറിഞ്ഞു ഞാൻ
ഇങ്ങനിക്കെത്തിന്നതോർത്താതങ്കം? എന്മേനിയി-
ലങ്ങേക്കെചാർത്തിടുന്നതാകല്ലമല്ലീ സർവം?
ആത്തളക്കടക്കണ്ണിപെട്ടുരഞ്ഞങ്ങേച്ചെല്ല-
ക്കെത്തലചെമ്പല്ലവം നൊന്തിടുന്നുണ്ടാം വിഭോ!
ആയതിൻ കിലുക്കം ഞാൻ ഗീതമായ്ച്ചെവികൊള്ളാ-
മായതിൻമുറിപ്പാടെൻ കീർത്തിമുദ്രയായ്ക്കാനാം!

III

എത്രയോ കിടങ്ങിടയ്ക്കുണ്ടെനിക്കിറങ്ങുവാ-
നെത്രയോ, വഴിക്കുമേൽക്കോട്ടയ്യം കയറുവാൻ.
രണ്ടുമെൻ പുരോഗതികൊപ്പത്തിൽത്തടസ്ഥങ്ങൾ;
രണ്ടിന്നു-മങ്ങേപ്പുറത്തെൻ ലാക്കാം ഭവൽസൗധം.
കാരമുൾ കുത്തിക്കേറ്റിക്കാലിൽ നിന്നൊലിപ്പിപ്പു
ചോരയിക്കാന്താരമെന്നോർത്തു ഞാൻഖേദിപ്പില.
അപ്പുലർ പ്രഭാകാരച്ചെങ്കതിർ പ്രകാശത്തിൽ
മൽപദം തെല്ലെങ്കിലും മുന്നോട്ടു നീങ്ങാമല്ലീ?
അങ്ങയ്ക്കും ഞാനും തമ്മിൽ വാച്ചിടും ദൂരത്തിന്നു
ദങ്ഗമന്നിക്കൊകൊണ്ടു മേല്ലുമേൽ വരാമല്ലീ?

IV

ആവതല്ലെന്നിക്കേതും നിന്ദയാമാമിരൂപത്തിൽ-
 ദ്രേവരാൽ ചൂഴ്ന്നൊട്ടൊരങ്ങയെ സമീപിപ്പാൻ.
 എത്രയോ കൊട്ടിത്തട്ടിക്കൊട്ടവും കേടും നീങ്ങി-
 സ്പഷ്ടവാസ്തവീർന്നിട്ടല്ലി ഞാനതിന്നൊരുങ്ങേണ്ട?
 പങ്കത്തെക്ഷാളിക്കുവാൻ ബാഷ്പധാരതാൻ വേണം.
 പക്ഷമായാമംതീരാൻ ചെന്തിതാൻ ജ്വലിക്കണം.
 എത്രയോ രാകിത്തേച്ചുവേണമങ്ങെന്നെശ്രേഷ്ഠ-
 രത്നമാക്കുവാ,നിന്നു ഞാൻ വെറും കാചപ്രായൻ
 ആതുരൻ ഞാനല്ലർഹൻ ശോധിപ്പാനെന്നിൽച്ചേര-
 മാദിവൈദ്യനാമങ്ങേശ്ശസ്തുതിൻ വ്യാപാരത്തെ.

V

ഏകാൻ ഞാൻ ഭവാനോടു ഭീതനായ് പ്രാർത്ഥിപ്പതി-
 ല്ലേകാന്തസൗഖ്യങ്ങളാം രാവില്ലാദിനങ്ങളെ.
 ഏതിനാൽ സമൃൽക്കർഷം സാധിക്കാമെന്നിക്കൈ
 താതനം മാതാവുമമങ്ങളീധരിക്കുന്നു?
 ഏതുരൂപമാണിഷ്ടമാ രൂപം വായ്ക്കുമട്ടി-
 ലാദിശിലിയാമങ്ങെൻമുൽപിണ്ഡം വിമർദ്ദിക്കൂ!
 എത്രമേൽ വിശുദ്ധിയെപ്രാപിച്ചാൽ ത്വൽപുജയ്ക്കെൻ-
 ചിത്തതാർ സ്വീകാര്യമാമത്രമേൽ വിശോധിക്കൂ.
 ഇന്നെഴും പോരായ്മകളത്രയും തീർത്തങ്ങെന്നെ-
 പ്പിന്നെയും സൃഷ്ടിക്കൂ! ഞാനന്നു താൻ ദ്വിജന്മാവാം.

VI

അങ്ങു ഞാൻ ശിക്ഷപ്പെടാനേതുകോലെടുത്താലു-
 മങ്ങേക്കൈ പിയുഷാർദ്രമെന്നു ഞാൻ ധരിച്ചാവൂ!
 ദുഃഖപ്പൊയുഖം കെട്ടി ക്രീഡിക്കും സുഖത്തെതൈ-
 ന്നാൾക്കണ്ണാലതിൻ സാക്ഷാദ്രൂപത്തിൽ ദർശിച്ചാവൂ!

മൂന്നാളിനി

പത്തിന്നു മേലായ് മണി; പാരമാരാവികല്പം
 സൃഷ്ടിയിൽ സുഖം നേടും കാലമായ് സൂക്രതികൾ.
 അടച്ചുപൂട്ടിപ്പോയീ കതകപ്പണക്കാരർ;
 കടക്ക മുനോട്ടു നാമിരുട്ടിൽത്തപ്പിത്തപ്പി
 അല്പം നിന്നല്പം തിന്മാൻ വെൺചിതല്പൃണിത്തിട്ട
 കപ്പമൺചെറ്റപ്പുരയൊന്നതാ! പുരോഭ്രവിൽ!
 അകമേയല്ലിൻപറ്റം വിഴുങ്ങാൻ ചുറ്റുങ്ങൊരു
 തകരക്കൈച്ചിമ്മിണി പുകഞ്ഞു കത്തീടുന്നു.
 ഹാ! പരം തത്രത്യയാമലക്ഷ്മീദേവിക്കതു
 ധൂപദീപാരാധനമൊന്നിച്ചു നടത്തുന്നു.
 ഇല്ല തീ,യതല്ലാതെ മറ്റൊങ്ങും; അടുപ്പത്തു
 കല്ലരീ കൈവന്നല്ലീ കായനീരനത്തേണ്ടു?

||

തുറന്നു കിടക്കുമന്നടയിൽ നിലുണ്ടൊരു
 വറുതിപ്പിശാചിക!-അല്ലല്ല, വനിതയാൾ.
 ബാധയോ? ശാന്തം പാപം! ദീനയാമത്തനിക്കു
 ജാതകവേളയെന്നേ മറ്റൊന്നും പിഴച്ചില.
 വ്ധി-സർവ്വവും കീഴ്ശ്ശേൽ മറിപ്പൊ-നവൾക്കയ്യോ
 പതിനെട്ടികൽപ്രായമെൺപത്തൊന്നാക്കിത്തീർത്തു.
 ചാളതൻ ചങ്ങാതിയല്ലമ്മങ്ക ജനനത്തിൽ-
 കാലനീരൊഴുക്കത്തിലങ്ങുചെന്നടിഞ്ഞവൾ.
 മാലുകൊണ്ടുഴന്നുഴന്നോമനപ്പുമെയ് വെറും
 തോലുമെല്ലമായ് മാത്രം ശേഷിച്ചോരത്തയുലാൾ
 ഒരിക്കൽ തണ്ടാരിൽമാതടിമപ്പണിചെയ്തോ-
 ഉരക്കൈ രതിയുമായഴകിൽപ്പൊരുതിനോൾ!
 കെട്ടുമിൻനറുക്കൊന്നു കഴുത്തിൽപ്പൂണോളവൾ!
 കെട്ടിടാനാമമ്മുറിച്ചിമ്മിണിത്തിരിപോലെ.
 ജന്മത്തെപ്പാഴാക്കിനോൾ വേളിയാൽ-മാവെന്നോർത്തു
 മുൾമുരുക്കിനെച്ചുറ്റി മുല്ലപോയ് മോഹത്തിനാൽ.

III

ഭദ്രനെ, സൗന്ദര്യവാൻ, വിത്തവാൻ, വീരൻ, യുവാ-
 വിത്തരത്തിങ്കൽമാത്രമീക്ഷിച്ചോൾ മൂണാളിനി.
 ശ്ലാഘ്യമാമച്ചന്ദനമരത്തിനകത്തൊരു
 മുർഖപ്പാനിരിപ്പതമ്മുശയാൾ ധരിച്ചില.
 ഒരു കുറ്റമേയുള്ളൂ-കുടി-അപ്പമാണെല്ലാം
 ശരിമറ്റടിമാത്രമുടഞ്ഞതപ്പൊൻകടം.
 വിത്ത:മാരോഗ്യം, രൂപം, യശസ്സു വൃത്തം, ശ്രുത-
 മിത്തരം സർവസ്വവും മേൽക്കുമേൽ ഹോമിച്ചവൻ
 എന്നെന്നും മദ്യസേവയേകതാനനായ്ചെയ്യാൻ
 നിർന്നിദ്രൻ-നിരാഹാരൻ-നിശ്ചിന്തൻ-നിശ്ചേതനൻ
 പാശിതൻ മകൾ കനിഞ്ഞരുളീടിന വരം-
 പാശം-ഒന്നവണ്ണമപ്പാപിതൻ കഴുത്തിലും:
 നാഥനാമവൻ ചേർത്ത "മംഗല്യ"വിലങ്ങൊന്നു
 സാധുവായതയ്യലിൻ ശംഖൊളിക്ഷള്ളത്തിലും!
 എന്നാലെന്തസ്സാധിക്ക രാമഭദ്രനബുദ്രൻ:
 തൻ നാഥൻ പുകു വനമസ്സീതയ്ക്കയോദ്ധ്യതാൻ.
 അന്ത:കഷ്ടിയായുള്ള തന്നഗ്രതപസ്സിനെ-
 പ്പന്തിയിൽ ഭജിച്ചാളപ്രത്യഗ്രശീലാവതി.
 അവനെത്തൻ ദൈവമായന്വഹം ധ്യാനംചെയ്തു-
 മവന്നുവേണ്ടി തന്റെ സർവ്വവും ത്യാഗം ചെയ്തും
 ഹാ! കഷ്ടമവൾ വീണാളവനാലാകൃഷ്ടയായ്
 നാകപൃഷ്ടത്തിൽനിന്നു നാരകത്തിക്കുണ്ഡത്തിൽ,
 ക്ഷുല്പിപാസാധിവ്യാധിചിന്താഖ്യപഞ്ചാഗ്നിക-
 ള്ളൊപ്പമാപ്പെണ്ണിൻ മെയ്യുമുള്ളവും ദഹിപ്പിപ്പു.
 ഒരിക്കൽത്തഴച്ചതാമച്ചെടി പാതിക്കുമേൽ
 കരിക്കട്ടയായി-പ്പോയ്: വെണ്ണീറുമാവാനായി.
 അത്തരം ദുഃഖം കാണേണമല്ലല്ലോ താൻ വേട്ടതാം
 മത്തപ്രമത്തോന്മത്തമാനുഷജീവച്ഛവം!

IV

കാഞ്ചതുണ്ടമ്മങ്കതൻ കൈയിണയ്ക്കണിപ്പുൺപാ-

യാബണിപ്പെടാത്തൊന്നാർക്കുമാനന്ദത്തകക്കടം
 ആയതോ തേങ്ങിപ്പിടഞ്ഞാർത്തമായ്ക്കരയന്ന,
 വായതാൻ വരണ്ടിടും, വയറ്റിൽ തീകത്തീടും
 തന്നിളകിടാവിമെന്തൊമരത്താരിൽത്തായ
 കണ്ണനീരൊഴുക്കുന്നു; കൈത്തുമ്പാൽ തുടയ്ക്കുന്നു
 എത്തുതാനതല്ലാതെ ചെയ്തിടാമപ്പാവത്തി-
 നന്ദകൂപത്തിൽ ദൈവം- അന്യായം- അമൃതീയാൽ?
 അക്രമത്തികൾക്കലയ്ക്കൊപ്പൊഴോ വളർപക്ഷ-
 മഗ്രീഷ്വതപ്താപഗയ്ക്കൊപ്പൊഴോ വർഷാഗമം-?
 കാത്തുനിൽക്കയാണവൾ വാതിൽക്കൽ കൈക്കുഞ്ഞുമായ്
 ധൂർത്തനാം തന്നീശനെ-ക്കാലനെത്തോല്പിപ്പോനെ.

V

വരുന്ന ദൂരനിന്നു കങ്കാളമൊന്നസ്സത്യാം
 പുരുഷാകാരത്തിന്റെ പുത്തനാം വിഡംബനം
 പാശ്ചാത്യച്ചെറ്റിൽത്താണു പാതിയുംമണ്ണായ്പ്പോയൊ-
 രാമർത്തുൻ ഭദ്രൻ പേരാ,ലഭദ്രൻ ശീലത്തിനാൽ
 വിജ്ഞാർക്കു ഹാലാഹലം ഹാല; പാണിനീയത്തിൽ
 യജ്ഞദത്തനെച്ചൊല്ലാം യജ്ഞനെനില്ലേ വിധി?
 പേയമാകയാലതു പേയനയ്, ലോകത്തിന്നു
 ഹേയനായ്പ്പോയാൻ, പണ്ടു ഗേയനായ് വാണോരവൻ.
 ആടിയും കുറങ്ങിയും പാടിയും രജസ്സാൽ മെയ്-
 മൂടിയും വരികയാണമ്മധുപാഗ്രേസരൻ
 ചാലമേൽ നിന്നക്കാഴ്ച കണ്ടിടും മരങ്ങൾക്കു
 ചാലവേ മലർമിഴി കണ്ണീരിൽ മുഴുകവേ,
 പാപിക്കു മാർഗ്ഗം കാട്ടും ജീവി, യേതയോലോകം
 പ്രാപിക്കുമെന്നോർത്തധ്വദീപങ്ങൾ നടുങ്ങവേ;
 കളയുന്നല്ലോ ഭവാൻ നൃ-ജന്മമെന്നങ്ങിങ്ങു
 കിളിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾപോലും കൃപയാൽ കഥിക്കവേ;
 ക്രമമില്ലതെ ദുർവാക്കെപ്പൊഴുമുറച്ചാലും
 ക്ഷമയെക്കൂടെക്കൂടെയവലംബിക്കുന്നവൻ,
 അലയാഴിതാൻ രഥ്യ; തനിക്കല്ലതിനത്രേ
 നിലയില്ലായ്കയെന്നു നിനച്ചു നീതുനവൻ;

ശബ്ദവേണ്ടവതമിലെന്നോർത്തു പനമാവിന്റെ
 രണ്ടുവക്കിലുംകൂടി നടപ്പാൻ കൊതിപ്പവൻ;
 കേവലം നീലാംബരൻ; വ്യോമത്തിലദൃശ്യനാം
 രേവതീരമണനെപ്പോരിനായ് വിളിപ്പവൻ;
 നെറ്റിനെഞ്ഞിവയ്ക്കുമേൽ റോസ്സിലെച്ചരൽക്കല്ലു
 പറ്റിച്ച ചെങ്കുങ്കുമപ്പൊട്ടിനാൽ വിളങ്ങുവോൻ;
 എത്തിനാനൊരു മട്ടിലിഴഞ്ഞു തന്മാടത്തിൽ-
 ശക്തിയ,ല്ലശക്തിതാൻ പൂജയാൽ പ്രസാദിച്ചോൻ.

VI

കൂലിവേലയ്ക്കുണവൻ പോയതു പുലർച്ചയ്ക്കു;
 ശീലിച്ചോൻ ശീലിക്കാത്തതൊക്കെയും വറുതിയാൽ.
 അന്നന്നു പണിയെടുത്ത്ബാറു പണം നേടും;-
 മന്നനദ്രവ്യം മദ്യദ്രാവകം ദ്രവിപ്പിക്കും
 ഇരുന്നോ വേലചെയ്തോ വല്ലമട്ടിലുമന്തി-
 കരക്കഞ്ഞിക്കുളളരി, യവൻതൻ വധു നേടും;
 അതുകൊണ്ടഹർവൃത്തികഴിക്കും രണ്ടാളും, തൻ
 നിധിയാം കിടാവിനെത്തയയാൾ പോറ്റുംതാനും.
 അമ്മട്ടിൽക്കാലംപോകെ വീഴ്ചയായാരുനാളി-
 ലമ്മങ്ക ദീനപ്പായിൽ;-പായേതു?-പുതുമണ്ണിൽ
 അന്നു കാലത്തു കാന്തൻ വേലയ്ക്കു പോകെസ്സാധി
 ചൊന്നാൾ: "ഹാ! ഭർത്താവേ! ഞാൻ രോഗാർത്ത-യായേനല്ലോ
 ഇന്നത്തെക്കഴിച്ചിലിന്നെന്തൊരുവഴി? നമ്മൾ-
 കൊന്നുമില്ലല്ലോ കൈയിലൊക്കെയും പൊയ്ക്കോയല്ലോ
 ഇന്നങ്ങു നേടും കൂലികൊണ്ടു വല്ലതും വാങ്ങി
 വന്നിടേണമേ തിരിച്ചങ്ങാണെ! ദൈവത്താണെ!
 കട്ടിയൊന്നില്ലേ നമു,ക്കല്ലെങ്കിലതിൻകാര്യം
 പട്ടിണിയായിപ്പോമേ! പാവത്തെ മറക്കൊല്ലേ!
 വരണേ നാഥനന്തിമയങ്ങുംമുൻ-പെ" നോതി-
 കരയും കല്യാണിയിൽ കണ്ണിഴി പകരാതെ!
 "വരട്ടേ; നോക്കാ, മൊരുകുപ്പിയിങ്ങു, ണ്ടിനത്തേ-
 യിരവിനതുപോരുമെന്നു ഞാൻ പക്ഷേ വയ്ക്കാം
 കേറാതെ കഴിക്കണം ഷോപ്പിൽ; എൻകാലോ പിന്നിൽ

നൂറാനവലിച്ചാലുമങ്ങോട്ടേ പായുതാനും
 എന്തൊരു ശനി-ബാധ-മാരണം-ആട്ടേ, നോക്കാ-
 മനിയോടടുക്കട്ടെ, യപ്പൊഴല്ലയോ വേണ്ടു?"
 എന്നുരചെയ്തുപോയ, പതിയെക്കാത്തുകൊണ്ടാ-
 ണവൾ നിൽക്കുന്നിണ്ടി-തു വാതിൽക്കൽ കിടാവുമായ്
 ആശയം നൈരാശ്യവുമങ്ങിമിങ്ങുമായ് നിന്നു
 വാശിയിൽ വടംവലി നടത്തും ഹൃത്തട്ടുമായ്
 നിൽക്കുവാനായീട്ടു നിലുതല്ലങ്ങസ്സാധു
 കൈക്കുഞ്ഞു കരയുവോൾ; കർത്തവ്യം കണ്ടിടാത്തോൾ

VII

വന്നുവന്നില കാന്തൻ തന്മുന്നിൽ, ഉടൻ ചാടി
 തമ്പിതൻ മിഴിയിണയവൻതൻ കൈരണ്ടിലും;
 തുടർന്നു പിന്നെപറ്റിപ്പിടിച്ചുകേറി പാഞ്ഞു
 മടിയിൽ-തോർത്തിൻ തുമ്പിൽ-കക്ഷത്തിൽ-ചുമൽപ്പാട്ടിൽ;
 ഉത്തമാണ്ഗത്തിലെത്താൻ നടുങ്ങി, മുഖത്തിങ്കൽ
 സ്തബ്ധമായപ്പൊന്നിന്നു തറമേൽ താനേവീണു
 ശൂന്യമാണശ്ശരീരം മുഴുവ,നൊരു ചെറു-
 ധാന്യത്തിൻ നിഴലോലുമങ്ങതിൽ തട്ടിട്ടില്ല!
 ഓതിനാൾ ഹതാശയായ് സാധിയാൾ "അയ്യോ!- രാത്രി
 പാതിപോയല്ലോ! കുഞ്ഞു പട്ടിണിക്കുടായല്ലോ!
 അങ്ങയാമിലവിനെക്കാത്തല്ലോ ഞാനുംകിളി;
 എങ്ങനെ കഴിയേണ്ടു മേലുരം യാമം രണ്ടും?
 എന്തിപ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടു ഞാനെങ്ങുചെന്നിരിക്കെണ്ടു!
 വെന്തിട്ടുനല്ലോ മനം; ഭർത്താവേ! ഹാ! ഭർത്താവേ!
 എന്നാഥ , നിപൈതലിനച്ചു; നങ്ങൊരു പുമാ,-
 നെന്നാലിക്കുഞ്ഞ, ങ്ങയാൽ ഞാനും, മിമ്മട്ടായല്ലോ!
 എന്നുരച്ചവശയായ് നിൽക്കുമാസ്സതിതൻ വാ-
 ക്കൊന്നുമാണ്ണുതത്തിന്റെയുള്ളത്തിലേറുന്നില.
 ഏതു ഭർത്താവ്, ഭാര്യ, പൈതൽ, പട്ടിണി രാത്രി-
 യോതുവാനില്ലങ്ങോന്നു മൊക്കെയും പരബ്രഹ്മം.
 ഓതിനാൻ ഭദ്രൻ: "ഏതു രാവെടി നട്ടുച്ചയ്ക്കു?
 നീ തനിക്കവക്കാരി, യല്ലെങ്കിൽ കുടിച്ചവൾ.

രാവേതു പകലേതു നീയേതീക്കിടാവേതി-
 ണ്ണിവേളയേത് ഞാനേതോർക്കണോ? കളിക്കണോ?
 പണ്ടാരംവയ്ക്കട്ടെ നിൻ പട്ടിണിപ്പാടും നീയു,-
 മുണ്ടാക്കിടുന്നോ കൊലപാതകം? ദൂരെപ്പോടി!
 അല്ലെങ്കിൽ വാടി!തൊണ്ടയ്ക്കുകത്ത് തീ കത്തുന്നു;
 വല്ലതും കൊണ്ടുവാടി വായൊന്നു നനയ്ക്കുവാൻ.
 ഇങ്ങുവാ പൊന്നേ! കണ്ണേ! കൊണ്ടുവാ! വാവാ! വേഗം;
 എങ്ങെടീ എങ്ങെങ്ങെടീ? എങ്ങെങ്ങെങ്ങെടീ കുപ്പി?
 വേണമിക്ഷണം കുപ്പി - കുക്കുപ്പി - കുക്കുപ്പിപ്പി-
 യാനന്ദം നിത്യാനന്ദം; മാനന്ദം ബ്രഹ്മാനന്ദം!
 കൊണ്ടുവാ പോയ്ക്കാണ്ടുവാ; കൊണ്ടുകൊണ്ടുവാ"യെന്നു
 ശണ്ടകൂട്ടുന്നു പാപി ശാപഗ്രസ്തനെപ്പോലെ.
 പാടവം പാവത്തിനേതമ്മട്ടിൽ മൂന്നിൽക്കേറി-
 "കോടയിൽ കളിച്ചവൻ" കോമരം തുള്ളിടുമ്പോൾ?

VIII

പറന്നുപോയി ദൂരെ പ്രത്യല്ലുന്നമാം മതി;
 കറങ്ങി കീഴ്കേൽമറിഞ്ഞുഴിയും ഗഗനവും;
 ഒന്നുമേ തോന്നീലാദ്യമുത്തരമോതാൻ; ഉണ്ടായ്
 പിന്നെയസ്സതിക്കൊരു ഭീമമാം ഭൂതാവേശം.
 "കുപ്പിയോ? ഹാ! ഭർത്താവേ! പിന്നെയും? തരട്ടെ ഞാൻ.
 കുപ്പിയൊ,നെനിക്കെങ്ങു നൽകിയ തങ്കക്കുപ്പി?
 രക്ഷസ്സു,ങ്ങർദ്ധരാത്രീയിവേള, മനസ്സെങ്കിൽ,
 രക്ഷിക്കാമിങ്ങുപ്പിയെ-യല്ലെങ്കിലുച്ചിടാം.
 കൈവളർത്തട്ടേ ശാന്തിയങ്ങേയ്ക്കിദ്രഹത്തിന്നു
 ഹാ! വിവേകമോ കഞ്ഞിൻമാറിലെചെഞ്ചോരയോ?
 ഈമട്ടിലൊരു നിശയിനിമേൽ ഞാൻ കണ്ടിടൊ-
 ള്ലിമട്ടിലൊരുനില വരുത്തൊല്ലാർക്കും വിധി!
 എന്നോതി നൈരാശ്യത്തിൽത്തന്നെത്താൻ മരണവൾ
 തന്നോമൽക്കിടാവിനെ-തൻ പ്രേമഭണ്ഡാരത്തെ-
 മദ്യമത്തനായ് മഹാക്രമനായ് നിൽക്കും തന്റെ
 ഭർത്താവിൻ കരത്തിങ്കൽ-കാലദംഷ്ട്രയിൽ-ചേർത്താൾ
 മുടിമുത്തുതാൻ വന്ദേ! മുശുകൾക്കു നീ; ഹന്ത!

ചുടലച്ചെന്തിയിലിത്തുമ്പുവർച്ചിച്ചല്ലോ!
 "കുപ്പിയോ? കൊള്ളാമെടി! നല്ലകുപ്പിയിക്കുപ്പി!"
 ആപ്പിശാചേവമോതിപ്പെതലിൻ കഴുത്തിങ്കൽ
 കോർക്കടപ്പെടുക്കുവാൻപോലവേ കൈവയ്ക്കുന്നു;
 മേൽക്കുമേൽ വാവിട്ടേങ്ങിപ്പെതലും കരയുന്നു.
 തയ്യലാൾ "ചതിക്കൊല്ലേ! കുഞ്ഞിനെക്കൊല്ലല്ലേ"യെ-
 നയ്യവും വിളിയുമായ് താണുകേണിരിക്കുന്നു.

IX

വൈതരണ്യഭിഖ്യാമാറ്റിലെക്കല്ലെഷാംബു;
 യാതനാലോകത്തിലെത്തപ്തസീസകുദ്രവം;
 മർത്യനെത്തിര്യക്കാക്കും പൈശാചരസായനം;
 ബുദ്ധിക്കു സദ്യോമൃത്യു നൽകിടും പടുക്ഷേപളം;
 ദാഹത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും മൃഗതൃഷ്ണികാരസം;
 മോഹമാം ധൂമദ്വജനാഹുതിക്കളോരാജ്യം;
 ശീലത്തിൻ പിണ്ഡക്രിയയ്ക്കുതകും തിലോദകം;
 കാലന്തുരിലേയ്ക്കുള്ള മോട്ടോറിൻ പെട്രോൾത്തൈലം
 പാട്ടിലെത്തുവോർക്കാപത്തേകുന്ന മധുപർക്കം;
 ജ്യേഷ്ഠൻ വിശ്വാധിപത്യാഭിഷേചനതീർത്ഥം;
 കീർത്തിസൗധത്തിൽ ശനി വീഴ്ത്തിടും പാഴ്ന്നാർമഷി;
 ധൂർത്തനാം കലിക്കുള്ള ദുർജയം വരണാസ്ത്രം;
 ഇത്തരം മറ്റൊള്ളു മാനുഷർക്കനർത്ഥമായ്
 മദ്യമേ! സർവ്വത്തിലുമാദ്യന്തമവദ്യമേ?
 ശ്രീകൃഷ്ണൻ താങ്ങായ്നിന്ന യാദവവംശത്തിനെ
 നീ കൃതാന്തത്വം പൂണ്ടു നിശ്ശേഷമൊടുക്കിലേ?
 പീതങ്ങൾ നിൻബിന്ദുക്കളോരോന്നുമുദന്യാനായ്
 പ്രേതസ്വർല്ലോകങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യത്തിൽ മർത്യൻ കാണൂ.
 പരിചിൽ സരസ്സിലുമാറ്റിലും കിണറ്റിലും-
 മരിമപ്പള്ളുകൊളിത്തെളിനീർ തിളങ്ങവേ;
 ചെറുനാരങ്ങ-രസപ്പൊന്നുണ്ട-കുടതോറും
 വരുവിനെന്നു നമ്മെത്തെയ്യൊൽ വിളിക്കവേ;
 വിടർന്ന മലർതോറും പറന്നു തേനീച്ചകൾ
 മടുത്തേനീട്ടിള്ളട്ടി നമുക്കു നൽകീടവേ,

പച്ചപ്പൂൽ തിന്നീടുന്ന പശുക്കളെകിടിനാൽ
 മെച്ചമാം പാൽ ചുരത്തിതൊഴുത്തിൽ നിന്നീടവേ;
 തെങ്ങുകൾ പച്ചക്കടനിഴലിലിളനീരു
 തങ്ങും തൻ ശിരസ്സുകൾ നമുക്കായുയർത്തവേ;
 ദുർഗന്ധത്തിന്നു നാറും-ദുസ്സുവാദിനോക്കാനിക്ഷം-
 ഇക്കെടുമരവെള്ളം മർത്യനും മോതുന്നല്ലോ!
 ഹന്ത! ലോകോപകാരവ്രതിയാം കേരത്തിന്റെ
 കണ്ണത്തിൽ ചെത്തുകത്തി ഘാതകനിറക്കുന്നു;
 അന്നന്നു കഴുത്തറുത്തന്നന്നു നിന്നംചാടി-
 ചുന്നന്നു തഞ്ചുണ്ണാമ്പുമൺപാത്രം നിറയ്ക്കുന്നു;
 നരയും പതയുമായ് ചളിച്ചു നാറുന്നൊര-
 മരനീർ തീയിൽവാറ്റി, മർത്യുജി-ഹൃയിൽ വീഴ്തി
 ധ്യാനത്തെപ്പുലർത്തുന്നു മദ്ധ്യാഹ്നത്തിലും; മുഴു-
 ഭ്രാന്തശാലയാക്കുന്നു മാതുഭ്രവക്ഷസ്സിനെ!
 ഇപ്പണിക്കായോ നരനേകിനാനീശൻ ബുദ്ധി-
 കല്പവൃക്ഷത്തിൽനിന്നു കാകോളം ചമയ്ക്കുവാൻ?

X

പൈതലിൻ കഴുത്തിങ്കൽനിന്നു തൻ ഭർത്താവിന്റെ
 കൈതട്ടിക്കളഞ്ഞിടും സ്വാധിതൻ മിഴിവഴി
 നാലഞ്ചു കണ്ണീർക്കണം വീഴുന്നു തുടരെയ-
 പ്ലാഴൻതൻ കരത്തിലു,മപ്പുറം മാർത്തട്ടിലും;
 ഛിന്നഭിന്നമായ്പ്പോയ തച്ഛത്തിൻ ഖണ്ഡംപോലെ;
 തന്നിളങ്കിടാവിന്റെ നിസ്സാരരത്നംപോലെ;
 നൈദാഘകാലാന്തത്തിൽ നൽ-വർഷോപലംപോലെ;
 ഭൂതോച്ചാടാനക്ഷമം പ്രോക്ഷണീതീർത്ഥംപോലെ.
 പെട്ടെന്നു മിന്നൽപ്പിണർ ഹൃത്തട്ടിലേതോ പാഞ്ഞ
 മട്ടിൽ തൻകരം കഞ്ഞിൻ കണ്ണത്തിൽനിന്നും നീക്കി;
 അതിനെക്കൈയിൽ വാങ്ങിയശ്രൂപിനെയും വാർക്കും
 സതിയിൽ ഭദ്രൻ മിഴിയർപ്പിപ്പു നിഷ്പന്ദമായ്
 നോക്കുക! സഹോദര! നോക്കുക! നിൻ കണ്ണുകൾ
 മേൽക്കുമേലൊരാടട്ടെയക്ഷംഗാപ്രവാഹത്തിൽ;
 നീ തികച്ചുമേ കാൺക നിൻ മുന്നിൽ നിന്നീടുമ-

പ്പാതിവ്രത്യധിഷ്ഠാനദേവതാവിശേഷത്തെ
 ആ വണ്ടു രണ്ടും ചെന്നു പറ്റട്ടേ പുതുതാമി-
 ദേവിതൻ കഴുത്തിലെപ്പിച്ചുകപ്പമാലയിൽ
 സാധിതൻ വക്ഷസ്സെങ്ങും വ്യാപിക്കുമക്കണ്ണനീർ
 പേർത്തും നീ നിന്നെക്കാണും കണ്ണാടിയായിടട്ടെ.
 പാർത്തുകണ്ടാവൂ നീയർമ്മമൂർത്തിയേയും ത-
 ന്മാർത്തട്ടിനകം വാഴും നിന്നെയും വേണ്ടുപോലെ
 നിൻപൂർവ്വപുണ്യമാകും ക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ച
 ബിംബമാണതിങ്കൽ നീ കാണം നിൻ പ്രതിബിംബം

XI

തന്നക്ഷിക്കാന്ധ്യം നീങ്ങിത്തൻ ഗൃഹശ്രീയെബുദ്ര-
 നന്നത്രേ സാക്ഷാൽക്കരിച്ചാദ്യമായ് ജയിപ്പവൻ;
 ഏതു കൂരിരുട്ടിനുമൊടുവിലുഷസ്സൊന്നും-
 ളേതു കല്പാന്തത്തിനമഗ്രത്തിൽ കൃത്യഗം.
 നന്മതൻ നിഴൽട്ടും തിന്മയ്ക്കു കശലം താ-
 നിമന്നിലിന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെയോ മറ്റന്നാളോ.
 തൻകല വെൺപക്കത്തിൽ ചന്ദ്രനു പരിപൂർണ്ണം;
 ഗംഗയിൽ ചേർന്നോരോപ്പാഴ്നീരും ഗംഗാജലം.
 ഇല്ലയോബിന്ദുവിന്നു താഴെപ്പോയാർക്കും വീഴ്ച;
 ചെല്ലുന്നു നാമങ്ങെന്നാൽ പിന്നേടമുയർച്ചതാൻ.
 ശ്രദ്ധമേ നഗമാക്കാൻ ദുഷ്കാലം തുടങ്ങുംബോൾ
 ഹൃത്തലിഞ്ഞീശൻ കാക്കും; ചേലയും മേന്മേൽ തരും.
 നോക്കിനാൽ വീണ്ടും വീണ്ടുമമ്മുണാളിനിയേയും-
 മാക്കൊച്ചുതങ്കത്തെയും തന്നെയും നന്നായ് ഭദ്രൻ.
 തൻപൂമർത്ഥലക്ഷ്യവും തൻ തൽകാലാവസ്ഥയും
 തമ്മിലുള്ളൊരു ദൂരമീക്ഷിച്ചാൻ ഭയങ്കരം.
 ആവതെന്തയ്യോ! ഹാ! ഹാ! ദൈവമേ? കുറങ്ങുന്നു
 പാവത്തിൻ തല, കത്തിക്കാളുന്നു കരൾത്തടം;
 കഴഞ്ഞിടുന്നു കഴൽ; മങ്ങുന്നു മിഴി; മേന്മേ-
 ലൊഴുകിടുന്നു ചുടുവേർപ്പുനിരുടലെങ്ങും.
 ക്ഷണത്തിൽക്കണ്ടെക്കാഴ്ച, വെച്ചു കഞ്ഞിനെത്താഴെ-
 യണയ്പ്പു തന്മെയ്യുമായ്ക്കാന്തനെക്കല്യാണിനി.

ഓമലാൾതൻ പുണ്യാങ്ഗസ്പർശത്താലവനുള്ളിൽ
 രോമരന്ത്രങ്ങൾതോറുമുറുന്തു സുധാരസം.
 താൻ പുനർജ്ജന്മലാഭയന്യനായതുപോലെ
 സാന്ദ്രതം വിളങ്ങുന്തു സർവതോമുഖപ്രജ്ഞൻ
 പ്രേമമേ! വിശുദ്ധമാം ഹേമമേ! മോക്ഷാപര-
 നാമമേ! യോഗക്ഷേമധാമമേ! ജയിച്ചാലും!

XII

തന്നെയമ്മട്ടിൽത്താങ്ങിനിന്നിടും തൻ കാന്തയെ-
 ത്തൻനറുംപൈമ്പാലിനെ-ത്തൻ തണൽപ്പുരപ്പിനെ-
 അശ്രുവാലാർദ്രമാമയക്ഷിയുഗ്മത്താൽ നോക്കി
 നിശ്ചിതാർത്ഥമാം വാക്യമിത്തരം ചൊന്നാൻ ഭദ്രൻ
 "മൽപ്രിയേ! മദ്രീപികേ! മന്മനോമഹാരാജ്ഞി!
 മൽപ്രാണാധികപ്രാണേ! മൽപുജാഫലാത്മികേ!
 എൻ നാഥേ! മഹാഗുണശാലിനി! മൂണാളിനി!
 നിന്നാൽ ഞാൻ സമൃത്തിർണ്ണൻ, നിന്നാൽ ഞാൻ സമൃത്ഥിതൻ.
 രണ്ടുണ്ടു പുരുഷനും ധർമ്മാധ്യജ്യോതിസ്സുകൾ-
 അന്തരാത്മാവൊ,നൊന്നു പത്നിയായ് ബഹിഃപ്രാണൻ
 ദീനം പോയ്, ഭ്രമംവിട്ടു, ജാതകപ്പിഴ നീങ്ങി,
 ഞാനിതാ ഞാനാകുന്നേൻ വീണ്ടും നിൻ കരുണയാൽ.
 ദ്രാഹിയസ്സാമെൻ സ്വപ്നം വിട്ടു ഞാൻ പ്രബുദ്ധനായ്;
 രാഹുവിൻ വക്ത്രംവിട്ടു മുക്തനായ് രാകാശശി
 സുരലോകമീയുഴി ഗൃഹത്താൽ; അതില്ലാഞ്ഞാൽ
 മരുഭൂ-ശവസ്ഥാനം-പാതാളം-കുണ്ടിപാകം
 കണ്ടുകണ്ടുളാസ്തീർത്താൻ നായുഖൻ പുരുഷരെ-
 കണ്ടുകൊ നൊന്തപ്പുറം പൂക്കളായ് വധുക്കളെ
 ഇണചേർന്നിണങ്ങിടുമിവയാൽ വിളങ്ങുന്തു
 പനിനീർമലർതോപ്പിൻ പരിചാർന്നിപ്പാരിടം
 വാനിൽനിന്നാഴിയുളളിൽ വാരുണി വീഴിച്ചവൻ
 വാനിൽവന്നിനൻ നിൽക്കും നാളെയും പുലർച്ചയിൽ
 അമ്മഹസ്സെന്നാൽഗതിക്കാദർശമായിടട്ടെ;
 ജന്മം ഞാൻ ജയിപ്പിക്കാം; നീയല്ലീ സധർമ്മിണി?
 നിന്നാണെ ഞാനൊന്നോതാമെന്നാണെയിടങ്ങത്താണെ-

യിന്നിശീമത്താണെയെന്നീശന്റെ തൃക്കാലാണെ!
 ആരെന്നെയിക്ഷർത്തത്തിൽത്തള്ളി? ആമ്മദിരയാം
 മാരിയെ-കൃതാന്തന്റെ കൃത്യതൻ നിഷ്ഠിവത്തെ
 പേർത്തും മേൽ സേവിപ്പിലെൻ നാവിനാൽ-ത്വക്കാൽ മൂക്കാൽ
 നേത്രത്താൽ-കർണ്ണത്തിനാൽ-പ്രജ്ഞയാൽ-സ്വാന്തത്തിനാൽ
 കാണട്ടേ മുന്നോട്ടേയ്ക്കുപോമെന്നെത്തടുത്തിടാൻ
 ത്രാണി മറ്റൊന്നിന്നുണ്ടിശ്ശുവെൻ കാൽക്കീഴായാൽ?

XII

ഈ മട്ടിൽ പ്രതിജ്ഞചെയ്യുപ്പുമാൻ താൻ സൂക്ഷിച്ച
 പാഴ്വൃക്കുപ്പിയൊന്നും-തന്നൊടുക്കത്തേക്കുപ്പി-
 നിരത്തിൻമുക്കിൽ നിൽക്കും കരിങ്കല്ലിന്മേൽ വലി-
 ചുറ്റിത്താനോടിചെന്നു വലക്കൈകൊണ്ടാണോങ്ങി
 നവ്യഭൂലോകയാത്രാരംഭത്തിലവൻ ചെയ്വാൻ
 ദിവ്യനാം ഗണേശന്നു തേങ്ങയേറുണ്ടോ വേറെ?
 വൈരിയാം മദ്യത്തിനെപ്പോരിൽ വന്നവൻ താക്കും
 ഭേദിതന്നാദ്യധ്വനി, യായതിൻ ധ്വംസധ്വനി
 ഹാ! തകർന്നതിന്റെ ചില്ലുദ്യാസത്തിങ്കൽ സുരാ-
 ബാധതൻ ബലിക്കൊടുപ്പുപോലെ പതിക്കുന്നു
 വായുവും നൈരാശ്യത്തിൽ പൽക്കണ്ണസൂത്രം പൊട്ടി-
 ച്ചാബ്ബുതം താഴത്തേക്കു വലിച്ചങ്ങറികയോ?
 തച്ഛത്തം ധരിച്ചൊരാമുദിരൻതൻമുഖം നോക്കി-
 യജ്ജ്യേഷു വമിക്കയോ ഭാവഗർഭമാം സ്മിതം?
 ലഗ്നമായ്ക്കാണു മുന്നിൽ ദ്രവമൊന്നതേതാ, മ-
 ബുഗ്നതൻ തപ്താശ്രുവോ? പ്രേതത്തിൻ ഹൃദയമോ?
 മദിരാപിശാചിയോടന്ത്യമാമാമന്ത്രണം
 മതിമാൻ ഭദ്രനേവമാചരിച്ചനന്തരം
 ഏതകാലമാകിലുമാകട്ടെ; ഞ്ഞേക്കു നേടി-
 പ്രീതനായ് തൻപൈതലിൻ സൗഹൃദം വളർത്തിനാൻ
 ശ്രേഷ്ഠമാമാചാരത്താൽ ചെറുനാൾപോകെത്തിർന്നാ-
 നാഭ്യനാ, യരോഗിയായ്, മൈത്രനായ്, മഹാത്മാവായ്.
 തിന്മകൾക്കെല്ലാം തിന്മ ലോകത്തിൽ മദിരതാൻ;
 നന്മകൾക്കെല്ലാം നന്മ പതിഭവതയ്യം താൻ

ഐക്യഗാഥ

ഇമ്മരത്തോപ്പിലെത്തെമണിക്കാറ്റിന്റെ
 മർമ്മരവാക്യത്തിന്നർത്ഥമെന്തോ?
 എന്നയൽക്കാരനിൽനിന്നു ഞാൻ ഭിന്നന-
 ല്ലെന്നങ്ങു നിന്നിതു വന്നുരയ്യ
 മാനത്തു വട്ടത്തിൽപ്പാറുമിപ്പക്ഷിതൻ
 തേനൊലിക്ഷാനത്തിൻ സാരമെന്തോ?
 എന്നയൽനാട്ടിൽനിന്നെൻനാടു വേറെയ-
 ല്ലെന്നതു രണ്ടും കണ്ടോതിടുന്നു
 തൻതിരമാല തന്നൊച്ചയാലീയാഴി
 സന്തതമെന്തോന്നു ഘോഷിക്കുന്നു?
 ഭ്രമണ്ഡമൊന്നിനൊന്നന്യമല്ലെന്നതി-
 താകവേ തൊട്ടറിഞ്ഞോതിടുന്നു.
 വ്യോമത്തിൽ നിന്നിടിദൃന്ദുഭി കൊട്ടിയി-
 ക്കാർമുകിലെന്തോന്നു ഗർജിക്കുന്നു?
 രണ്ടല്ല നാകവുമുഴിയുമെന്നതു
 രണ്ടിനും മദ്ധ്യത്തിൽ നിന്നുരയ്യ
 മന്ദമെൻഹൃത്തതിൻ സ്പന്ദത്താൽച്ചെയ്യുമീ-
 മന്ത്രോപദേശത്തിൻ മർമ്മമെന്തോ?
 ആപ്പരബ്രഹ്മം താൻ ഞാനെന്നു കൂറുന്നു
 രാപ്പകലെനോടെന്നന്തര്യാമി

ഭാരമ

ഉണ്ണിയുഷ്ണസ്നാളിചിന്നിയുയർന്നുച്ചയായി;
 പിന്നെയങ്ങു നിറം മങ്ങിയന്തിയുമായി.
 ഇക്ഷണത്തിൽക്കാലമാകും വൻകടലിൻ മാറിൽനിന്നി-
 കൊച്ചുപകൽനീർക്കമിള കാണാതെയൊമോ?
 ആകിലെന്തു? മറയട്ടെ വാസരവുമതിൻദൃഷ്ട്യ-
 മാഗമിച്ചിടട്ടെ രാത്രി കല്യാണദാത്രി
 ഉദിക്കുന്നു; തടിക്കുന്നു; ചടയ്ക്കുന്നു, നശിക്കുന്നു;
 പതിവിതിന്നെങ്ങു മാറ്റം പ്രപഞ്ചത്തിങ്കൽ?
 വാടിയ പൂ ചൂടുനീല വാർകുഴലിൽ പ്രകൃത്യംബ,
 ചൂടുനീങ്ങി സ്വാദുകെട്ട ചോറശിപ്പില
 പ്രതിക്ഷണമസ്സവിത്രീ തനയർക്കാൽക്കൻ കനിവാം
 പുതുവെള്ളമൊഴുക്കുന്നു പുഴകൾ തോറും
 ചേലിലുവർ മഴവില്ലിൻ ചാടെടുത്തു വാനിടമാം
 മാളികയ്ക്കു ചായമിടും കാലമിതല്ലോ!
 അതു കാഞ്ചി,നനുഷ്ഠിപ്പിനവസരോചിതമെന്നു
 കഥിക്കുന്നു നമ്മെ നോക്കിക്കിളിക്കിടാങ്ങൾ.

ii

വാനിലേവം പല വർണ്ണമൊന്നിനോടൊന്നുരുമ്മവേ,
 ദീനതാപമിളംതെന്നൽ തീർത്തു ലാത്തവേ;
 ആര്യ്യരതാകരോർമ്മിക്കു വിഷ്ണുപദമണിതന്നെ
 മാർത്തടത്തിൽ പതക്കമായ് ലാലസിക്കവേ;
 വ്യോമവീഥി താരഹാരമണിയവേ; പുരിമങ്ക
 ഹേമകാന്തിയെഴും ദീപദാമം ചാർത്തവേ;
 വാടി നറുമലർമാല ചൂടീടവേ; കയിലിനം
 പാടീടവേ; വരിവണ്ടു മുരണ്ടീടവേ
 കളിർമതിയമൃതൊളിക്കതിർനിര ചൊരിയവേ;
 മലയജരസം മാറിൽ മഹി പുശവേ;
 വാനും മന്നമൊന്നിനൊന്നു മത്സരിച്ചു ചമയവേ
 മാനുഷർക്കു മറ്റൊത്തുള്ള മാമാങ്കോത്സവം?

iii

ഭാമയെന്ന പേരിലൊരു പാർവണേന്ദുമുഖിയുണ്ടു
 ഭാമിനിമാർ തൊട്ടും ചെറുഫാലാലങ്കാരം
 പതിനെട്ടോടടുത്തിട്ടും വയസ്സുവൾക്കന്നതന്നെ
 പതിവ്രതമാർക്കത്തന്നി പരമാദർശം
 ചിരകാലമകലത്തു വസിച്ച് തൻ ദയിതന്റെ
 വരവന്നു കാത്തിരിപ്പു വരവർണ്ണിനി
 കളിരിളന്തളിരൊളിതിരളും തൻ കളേബരം
 കിളിമൊഴിമുടിമണി കഴുകി വേഗാൽ,
 ആട,യണി,യലർമാല,യങ്ഗരാഗമിവകൊണ്ടു
 മോടിയതിന്നൊന്നിനൊന്നു മൂറ്റം വളർത്തി,
 വാരുലാവു തന്നടയ മാളികയിൽ മരുവുന്നു,
 മേരുകലിളകലുവല്ലരിപോലെ.
 ഏതു ശബ്ദമെങ്ങുനിന്നു പൊങ്ങുകിലു-മതുതന്റെ
 നാഥനുടെ വരവൊന്നാനാരിപ്പൂൺപോർപ്പു;
 ചിന്തയമായ്ജഗത്തല്ലാം ബ്രഹ്മനിഷ്ഠർ കാണുംപോലെ
 തന്മയമാസ്തന്നേ കാണു സർവവും സാധി

iv

മണിയറയ്ക്കരികിലായ് മങ്കയൊരു ശബ്ദംകേട്ടാൾ;
 മണവാളൻ വന്നുവെന്നായ് മത്താടിക്കൊണ്ടാൾ.
 ഭാവം മാറി ഹാവമായി; ഹാവം മാറി ഹേലയായി;
 പൂവൽമേനി പുളകത്താൽ ഭ്രഷിതമായി;
 ആരതെന്നു താർമിഴിയാൽ നോക്കീടവേ കാണുംമാറായ്
 ഹീരദത്തൻ നിജതാതൻ നിലുതു മുന്നിൽ.
 ഒന്നു തെട്ടിപ്പിൻവലിഞ്ഞു സങ്കചിതശരീരയായ്
 സുന്ദരാംഗി ജനകൻതൻ പാദം ഗ്രഹിച്ചാൾ
 "കൈതൊഴുന്നേൻ പിതാവേ! ഞാൻ, കനിഞ്ഞാലു"മെന്നു ചൊന്നാൾ
 ഭീതിയോടും ലജ്ജയോടും സംഭ്രമത്തോടും.
 "മതി ഭാമേ! മതി പോകൂ മണിയറയ്ക്കുള്ളിൽ! നിന്റെ
 പതിയുണ്ടോ വന്നുവെന്നു പരിശോധിച്ചേൻ;
 വേറെയൊന്നുമില്ല ചൊൽവാൻ" എന്നുരച്ചാൻ ദത്തൻ നാവായി;

വേറിട്ടൊരു മനോഗതമാനനത്താലും
 കോപമുണ്ടു, താപമുണ്ടു, നിന്ദയുണ്ടു, തന്മൂലത്തിൽ;
 ഹാ! പിഴച്ചതെന്തു താനെന്നറിഞ്ഞുമില്ല.
 ഏകപുത്രീ ഹീരന്നവൾ, ഏതുനാളും ജനകനിൽ
 കൈകടന്ന കനിവൊന്നേ കാണമാറുള്ളോൾ;
 ഏന്തൊരാപത്തെനോർത്തു ബന്ധുരാജ്ഞി നടുങ്ങുവേ
 പിന്തിരിഞ്ഞു നടകൊണ്ടാൻ ഭീതിദൻ താതൻ.

v

വലിശതനതോന്നതം വക്ത്രമേറ്റം വിറയ്ക്കുവേ;
 കലിതുളളിക്കരൾക്കളമഴിഞ്ഞീടവേ;
 ഇറങ്ങുന്ന കോണിവാഴി ഹീരദത്തൻ; ചിലതെല്ലാം
 പറയുന്ന തന്നോടായിപ്പലിതാപിഡൻ
 "പരിഷ്കാരം പോലുമില്ല! ഭഗവാനേ! മുടിഞ്ഞൊരി-
 പ്പരിഷ്കാരത്തിൻ തലയിലി-ടി വീ-ഴണേ!
 പാതകപ്പാഴ്ച്ചരക്കേറ്റം പടിഞ്ഞാറൻ പടവിലു
 പാതാളത്തിനടിയിൽപ്പോയ്പ്പുതിക്കണമേ!
 എത്തിയല്ലോ കലിമുറ്റിയിന്നിലയിൽ-; മനുവിന്റെ
 "ന സ്ത്രീ സ്വാതന്ത്ര്യമർഹതി" നാടുവിട്ടല്ലോ!
 ഏവളിവൾ? എന്റെ മകൾ ഭാമയല്ല-മുവന്തിയിൽ
 തേവിടിശ്ശി ചമയുന്ന ധിക്കാരക്കാരി.
 ശീലമെന്നേ ശീലയുണ്ടോ, നാണമെന്നേ കാണമുണ്ടോ
 ബാലികയാൾക്കൊരു കലപാലികയാകുവാൻ?
 ഓമനപ്പുന്തികളെന്നു ഞാൻ നിനച്ചൊരിജ്ജ്യാതിസ്സു
 ധൂമകേതുവായോ തീർന്നു? ധൂതമെൻ ഭാഗ്യം!
 നടക്കട്ടെ പുതുമോടി; നശിക്കട്ടെ പൂർവാചാരം;
 ഒടുക്കത്തെപ്പെരുവെള്ളമുടൻവരട്ടെ"
 എന്നു ചൊല്ലിപ്പിത്രപാദനിറങ്ങുന്നു; സന്നതാജ്ഞി
 തന്നടയ വിധിയോർത്തു തപിച്ചിടുന്നു
 "ഇതുമങ്ങേ ലിഖിതമോ വിധാതാവേ? ജനകന്ന
 പതിദേവതയാം ഞാനോ പദവിവിട്ടോൾ?
 എൻപ്രിയനെബ്ബജിക്കുവാൻ ഞാൻ തുടരും സതീവ്രത-
 മെൻപിതാവിന്നിത്രമാത്രം ഹിതമല്ലെന്നോ?

കന്യയല്ല, രണ്യയല്ല, പരിവ്രാജകയുമല്ല;
 തന്വിയാം ഞാൻ ചരിക്കുന്നു തൻ വധു ധർമ്മം
 സാദരമെൻമേനിയായിപ്പൊന്മലരാൽ പ്രിയൻ നിൽക്കൈ-
 യേതു ദേവദേവനെനിക്കാരാധ്യനാവൂ?
 ഹന്ത ഞാനെൻപിതാവിന്നു മപലപനീയയായാ-
 ലെത്തുതന്നെയെന്നെ നോക്കിയന്യരോതില്ലു?"
 എന്നു ചൊല്ലിക്കരയുന്നു കിളിമൊഴി; കൂളർമുല-
 ക്കുന്നു രണ്ടും കഴുകുന്നു ചുട്ടുകണ്ണിരിൽ.

vi

മണവാളൻ ഹൈമൻ വന്നാൻ മണിയറയ്ക്കുള്ളിൽ; കണ്ടാൻ
 പ്രണയിനി കിടപ്പതു പരവശയായ്.
 ദീനയവളാത്മതാപം തൻവപുസ്സാൽ നിവേദിപ്പു
 മീനവേനൽവരട്ടിന പൂമ്പൊഴിൾപോലെ
 എഴുന്നേറ്റാൾ; സമീപിച്ചാൾ, സൽക്കരിച്ചാൾ; സല്ലപിച്ചാൾ
 മുഴുമതിമുഖിയെന്നും മൂന്നിലെപ്പോലെ
 അതിലൊരു കുറവൊന്നുമനുഭൂതമല്ലെന്നാലും
 സതിയവൾ തൻസഹജം വെടിഞ്ഞൊളെന്നും
 പരിതാപമേതിനോടോ പടപൊരുതത്രേ ചെയ്വു
 പരിചര്യ തനിക്കെന്നും, പതിക്കു കാണാം.
 "അരുതരുതഴലേതു മരുവയർമണിമുത്തേ!
 തിരുവുരുമലരെങ്ങോ? ചിന്താഗ്നിയെങ്ങോ?
 ഏതുപിഴയറിയാതെ ചെയ്യുപോയ് ഞാൻ? അതിനെത്ര
 പാദപാദശതം വേണം പ്രായശ്ചിത്തമായ്?
 പ്രാണനാഥേ! തുറന്നോളു പരമാർത്ഥം! ശകാരിക്കു!
 വേണമെങ്കിൽ പ്രഹരിക്കു പൊൻതളക്കാലാൽ!"
 എന്നുരച്ചു തൻവദനമുറ്റനോക്കും പ്രിയനോടു
 തന്വി ചൊന്നാൾ:- "ഒന്നുമില്ലിതൊന്നുമേയില്ല!
 അബലമാർക്കനിയതം ഹസിതവും രുദിതവും -
 അബദ്ധത്തിൽ കരഞ്ഞുപൊയ് ചിരിക്കേണ്ടോൾ ഞാൻ.
 എന്നുചൊല്ലിക്കിളിരിളംപുഞ്ചിരിപ്പുണ്ടുനുകനെ -
 സ്പന്ദിതയാൾ സുഖിപ്പിച്ചാൾ സുഖകരമായി
 ആ രജനിയത്തരത്തിലങ്ഗനതന്നകപ്പമാ -

ലാഘമാഘമനിയായെ കഴിഞ്ഞുകൂടി.

vii

അടുത്തനാളത്തിനേരമരികിൽ വന്നപ്പൻ കണ്ടാൻ
മടുത്തുകൊ മൊഴിയാളെ മറ്റൊരുമട്ടിൽ.
കോതിവകഞ്ഞൊതുക്കാത്ത കൂനലിങ്കലലരില്ല;
പാതിമതിനതലിങ്കൽ ചാതുപൊട്ടില്ല;
കാതിൽ വൈരക്കമ്മലില്ല; കൈയിൽ മണിവളയില്ല;
കാലിലിളകുയിലൊലിപ്പൊൻ ചിലമ്പില്ല;
ഹാരമില്ല കഴുത്തിങ്കൽ; കാഞ്ചിയില്ല കുടിയിങ്കൽ;
ഹീരരത്നഭൂഷയില്ല നാസികയിങ്കൽ;
ഒട്ടുമൊരു പൊൻനൂറുക്കിൻ തൊട്ടുതെറിപ്പേറ്റിടാതെ
കെട്ടുമിന്നം കഴുത്തുമാത്രേവലമയ്യോ!
അരിയ തൻ മലർമെയ്യിലതിന്നേതുമിണങ്ങാത്ത
വെറുമലവലപ്പഴമ്പുടവ ചുറ്റി
പാട്ടിൽ ചിന്താനിമഗ്നയായ്ഭാമ വാഴ്വു മുഖംതാഴ്ന്നി -
യേട്ടുകേറി ഗ്രസിക്കുന്നോരിന്ദിരപോലെ.
ചാരിതാർത്ഥനായി ദത്തൻ; തനതോമൽത്തനയയിൽ
പരിപൂർണ്ണപ്രത്യയത്താൽ പ്രസന്നനായി;
"കൺകളിപ്പിച്ചിയലുമിക്കാഴ്ചയാൽ ഞാൻ ജയിക്കുന്നേൻ
എൻകലത്തിൽ മുതുന്നയ്ക്കിടിവില്ലിന്നം.
ഭാമയെന്റെ പൈതലല്ലേ? ഭാഗധേയത്തിടമ്പല്ലേ?
പാമരൻ ഞാനവളിലോ പാതകമോതി?
ഭാമേ! നിന്നെബുജിക്കട്ടെ ഭാവുകങ്ങൾ" എന്നു ചൊന്നാൻ;
ഭാമയതു പാതികേട്ടു; പാതികേട്ടീല
ജനകനും നടകൊണ്ടാൻ ചിബുകത്തിൻ വെളുപ്പിന്നു
പുനരുക്തിയരുളുന്ന പുഞ്ചിരിതുകി.
വരനടൻ വന്നുചേർന്നാൻ; വനിതമാർമുടിപ്പൂൺപിൻ
പരവശനില കണ്ടാൻ; പരിതപിച്ചാൻ
"കരഞ്ഞാളിന്നലെ രാവീൽ കരൾനൊന്തെൻ കളവാണി;
പരമാർത്ഥമെന്നിൽ നിന്നു മറച്ചുവച്ചാൾ
നളിനാക്ഷി പുണ്ടിരുന്നാൽ നവവധുചിതവേഷം;
കളിരെന്നിക്കരുളിനാളകതളിരിൽ.

പേർത്തുമിന്നാമട്ടുവിട്ടെൻ പ്രേമയാമമരണ
 ബൗധസംഘാരാമത്തിലെബ്ബിക്ഷണിപോലെ
 മതിർഭ്രമമുദിക്കയോ? മറ്റുത താൻ ഗ്രഹിക്കയോ?
 പതിയുടെ ചിത്തവൃത്തി പരീക്ഷിക്കയോ?
 എന്നു ചിന്തിച്ചവരക്കും തൻ പ്രിയനോടോതി ഭാമ;
 "സുന്ദരമോ ദയിതന്നിശ്ശുദ്ധമാം വേഷം?"
 "എതുചോദ്യമിതു ഭാമേ? നിൻ പ്രിയൻതൻ വധു നിയോ?
 നിൻ തുകിലോ? നിന്നണിയോ? നിൻ തിലകമോ?
 ശങ്കയെന്തിന്നിത്തരത്തിൽ? തത്വമോർക്കു! ഭവതിക്ക
 തങ്കമേ! ഞാനെന്നുമെന്നും ദാസാതിദാസൻ.
 തമ്പി! നിൻ നിരാഭരണസുന്ദരമാം തന്ദ്രവിതു
 മുനിലേറ്റം ദയിതന്നു മോഹനമല്ലീ?"
 എന്നുരച്ചൊരുമ്മവച്ചാൻ പങ്കിലമാം തന്ദ്രവത്തിൽ;
 തന്നടയ ചൊടി കൈയാൽ തുടച്ചാൽ പിന്നെ
 അതിനൊന്നും മറുപടിയളിവേണിയരുളാതെ
 മൃദുമന്ദസ്തിതസിത വിതറി നിന്നാൾ
 ആയിരവുമപ്പുറവും ചിന്തയവർക്കുള്ളിലേറ്റി-
 യായിരവും ചെന്നുപറ്റിയഹർമ്മുഖത്തിൽ

viii

അത്തരണിയെത്രമാത്രമാതിഥേയിയെന്നുകാണാ-
 നസ്തമനസന്ധ്യയൊന്നു വീണ്ടുമങ്ങങ്ങത്തി
 ജായയുതാൻ; പുത്രിയും താൻ! വേണ്ടതെന്തെ-നങ്ങുമിങ്ങു-
 മൂയലാടിക്കളിക്കയാണോമലാൾക്കുള്ളം.
 പതിയുടെ വന്നുചേർന്നാൻ; പട്ടവൃദ്ധൻ ജനകനും,
 പ്രതിപത്തിവിമൂഢൻ, തൽപരിസരത്തിൽ.
 ഭൃശമവർ മൂന്നുപേരും വിശദമായ് കേൾക്കുംവണ്ണം-
 മശരീരിവാക്കൊന്നപ്പോളവതരിച്ചു
 "ഹീരദത്ത! ഹീരദത്ത! ഹീനമിനിൻ വ്യവസായം;
 നീരലർമിഴിയിവളിൽ നീതികേടില്ല.
 നീന്റെ ലോക പരിചയം നിഷ്കലമായ്ക്കീർന്നുവല്ലോ,
 ഹന്ത! നീ നിൻ പൂർവ്വവൃത്തം മാനുവല്ലോ.
 ഒരു മതിമുഖിയാളെസ്സുധർമ്മിണിയാക്കിയോൻ നീ;

തരുണിമക്കളിപ്പൊയ്ക്കു തരണം ചെയ്തോൻ.
 ഏതുമട്ടിൽ നിൻപ്രിയയെയെന്നു കാണാൻ കൊതിച്ചു നീ;
 ഏതുമട്ടിലവൾ നിനക്കന്തിയിൽ മേവി?
 സൂതിധർമ്മം നരഹൃത്തു ശരിവരയ്ക്കനുഷ്ടിച്ചാൽ
 മതി,യെന്നു മഹിയിതു പകുതിനാകും?
 തക്ക മാറിത്തോടയാവാം; തോട മാരിക്കമ്മലാവാം;
 അക്കണക്കിൽ വരും മാറ്റമപ്പവിഷയം.
 കാതണിയാൽ മുഖത്തിന്നു കാന്തിയേറുമെന്ന തത്വ-
 മാദരിപ്പു പണ്ടുമിന്നും ജായാപതിമാർ.
 "അലങ്കർവിത നിശയാം സദാ ദാരംപ്രതി"യെന്ന
 പഴയ സദുപദേശമാപസ്സുംബോക്തം.
 അണിയണം പുമാനെന്നരുളിനാനമ്മഹർഷി;
 വനിതൻ കഥയുണ്ടോ വചിപ്പാൻ പിന്നെ?
 പഴയതു പുകഴ്ത്തുന്നു; പുതിയതു പഴിക്കുന്നു;
 പഴയതും പുതിയതുമറിഞ്ഞിടാത്തോർ,
 പഴയതു മരാമര, മിടയിലേതിത്തി-ൾക്കണ്ണി;
 പഴയതു കലർപ്പറ്റാൽ പുതിയതായി.
 പരസ്വം താൻ കലകന്യ; ജനിതാവിനധികാരം
 പരിണയത്തോളവും താൻ നിജസുതയിൽ.
 വെണ്മതിയും യാമിനിയും വേളികഴിഞ്ഞൊന്നുചേര-
 മംബരത്തിൽ വാഴ്ന്നിലർക്കനഘൃത്യവേദി.
 നൃനമവരേതുവിധം ലോകയാത്ര ചെയ്വതെന്നു
 താനളിഞ്ഞു നോക്കുന്നീലസ്സഹസ്രപാദൻ.
 ഇന്നലത്തേറ്റിനം തന്റെ സന്തതിയാമിറ്റിനത്തെ -
 തന്നരുവിൽ വളർത്തുകിൽ താഴും തദ്ദംശം
 ദിനനോറ്റുമുദയത്തിൻ ദിനകരണങ്ങന്ന
 ജനതയിൽ നവാദർശം ജനിപ്പിക്കുന്നു.
 ജീവനറ്റു വകമാത്രം ചീഞ്ഞുമണ്ണിലടിയുന്നു;
 ജീവനുള്ളതശേഷവുമുൽഗമിക്കുന്നു
 ഹരിദ്വാരത്തിങ്കൽ ഗന്ദ്ഗയൊരുമട്ടിലൊഴുകുന്നു;
 പരിചിൽ മറ്റൊരു മട്ടിൽ പ്രയാഗത്തിങ്കൽ;
 പല ശാഖാനദികളാം സഖികൾ തൻ സമാഗമ-
 മലമതിനകവിരിവരുളീടുന്നു.

പേർത്തും പച്ചപ്പട്ടുക്കും യൗവനത്തിൽ പിലാവില
വാർദ്ധക്യത്തിൽ മാത്രം ചാർത്തും കാഷായം മെയ്യിൽ.
"തീർന്നിടേണമിക്ഷണത്തിൽ നീയുമെന്നോടൊപ്പം"മെന്ന
ശീർണ്ണപർണ്ണമോതുന്നീല പല്ലവത്തോടായ്
കാലനേറും കരാളമാം കരിമ്പോത്തിൻ കഴുത്തിലേ
ലോലഘണ്ടാരവമല്ലീ ദത്ത! നീ കേൾപ്പൂ.
ഹാ! മറ്റൊരു ചെവിക്കിമ്പം നിനക്കിപ്പോൾ നിൻകിടാവിൻ
കോമളക്കൈത്തരിവളക്കിലുക്കമെന്യേ?
ഏതു പുരുഷാന്തരവുമായതിന്റെ യോഗക്ഷേമം
സാധിക്കുകിൽ മതി; ഭാവി ഭാവിയെക്കാക്കും.
ബന്ധിക്കൊല്ലേ നാമിന്നത്തെക്കൈയാമത്താൽ നമ്മുടയ
സന്തതിയെസ്സംവർത്താദിത്യോദയത്തോളം.
നൃനമയഞ്ഞതു പൊട്ടും തുണ്ടുതുണ്ടായ്ക്കുന്നൊളി -
ലാഘൃശംസ്യവ്രതമല്ലീ കാലം ചരിപ്പൂ?
പരിണാമകങ്ങളാകും പരിതഃസ്ഥിതികൾക്കൊപ്പം
പരിപാടി ലോകമെന്നും പരിഷ്കരിക്കും."

ഈ മാതിരിവചസ്സിനാൽ ഭാമ തന്റെ സുതയല്ല,
ജാമാതാവിൻ പ്രിയയെന്നു ധരിച്ചനേരം
പഴയതിൽ ശത്രുവല്ല പുതിയതെന്നുള്ള തത്വം
കിഴവന്നു ബോധ്യമായി; സുഖവുമായി
കാലോദേശോചിതമാകും കർമ്മാധ്യാവിൽ സഞ്ചരിച്ചാർ
ശ്രീലരാമദ്രവ്വതിമാർ ശീലനിധിമാർ.

മാറ്

“ഹോയി ഹോയ് ഹോയ്” എന്നൊരാളാട്ടുനു വഴിക്കുനിന്നായതു ചെവിക്കൊൾവിലാഗമിപ്പവനന്ത്യൻ.
 “മാറൊടാ തീണ്ടാപ്പാടിനപ്പുറം; ചണ്ഡാലൻ നീ;-
 യാരണൻ ഞാൻ” എന്നവർ പിന്നെയും തകർക്കുന്നു.
 ശ്രീകാശീയാണസ്ഥലം! ഭിക്ഷുവാണതോളുന്നോൻ!
 പോകയാണുഷസ്സിന്കൽ ഗംഗയിൽ സ്നാനത്തിനായ് !!
 സാമാന്യനല്ലപ്പമാൻ, സർവ്വജ്ഞൻ, ജിതേന്ദ്രിയൻ,
 ശ്രീമച്ഛ്കന്കരാചാര്യരദ്വൈതവിദ്യാഗുരു.
 ആയവൻ തർജ്ജിപ്പതോ ലോകബാഹ്യനാമൊരു
 നായാടി - ധർമ്മാഭാസം നായാട്ടും വനമൃഗം.
 ദുസ്സൃജം കൂടപ്പിറപ്പായിട്ടും ജാതിദൂർബ്ബ-
 ഉള്ളത്രമേൽ തനിക്കുതാൻ പോന്നോരാം മഹാന്മാർക്കും.

ii

പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടൊവാക്കിന്നുത്തരം ചൊന്നാൻ വന്ന
 പഞ്ചമൻ: “ജാതിപ്പിശാചങ്ങളെയും വിട്ടിലല്ലോ!
 തീണ്ടലോ പരിവ്രാട്ടേ! ജീവിയെജീവി? കൈത്ര-
 യാണ്ടുപോയ് ഹാ ഹാ! ലോകമജ്ഞാനച്ചുളിക്കുണ്ടിൽ!
 ഞാനൊന്നും ധരിക്കാത്തൊന്നെന്കിലും ചോദിക്കട്ടെ-
 മാനുഷൻ ദേഹത്തിന്കല്ദേഹിയേപ്പുണ്ണോനല്ലീ?
 ഈ രണ്ടിൽതീണ്ടേതിന്നു? പാഞ്ചഭൗതികം ദേഹ-
 മാരണെന്നൊപ്പം തന്നെയന്ത്യജ്ഞാനുള്ളാനല്ലീ?
 താനൊറ്റക്കുശക്കുഴിമൺകഴച്ചല്ലീ തീർപ്പു
 മാനുഷർക്കശേഷവും ലോകേശൻ കളേബരം?
 പെറ്റിട്ടും മുൻപൊന്നതാൻ, ചത്തിട്ടും പിൻചെന്നതാൻ
 മറ്റുമിമ്മണ്ണോക്കെയും; തീണ്ടലേതിടയ്ക്കിതിൽ
 ദേഹിതോ പിന്നെത്തീണ്ടൽ ദേഹിയെ? ബ്-ഭേദാതിത-
 മേകമദ്വയം ദേഹിയെന്നല്ലീ വേദാന്തോക്കി?
 കതിരോൻ സുരയിലും സുരനിഗഗയിലും
 പ്രതിബിംബിക്കുന്നില്ലേ സമമായ് സമദർശി?

ആരെയർക്കപ്പോൾ തീണ്ടലേതുപാധിയാൽ? നമ്മ-
 ഊരസാത്മജരല്ലി ഭൂദേവികഖിലതം?
 മൗലികമാമിത്തത്വമോർക്കാതെയല്ലി ഭവാനർ
 ബാലിശം "മാറെ" നുള്ളു വാക്കെന്നോടുരയ്ക്കുന്നു?
 അങ്ങങ്ങേ മരന്നപോയ് - കാശിയെ ജ്ജാതിഭ്രാന്തിൽ -
 ഗംഗയെ - സ്താക്ഷാദ്വിശ്വനാഥനെ - ബ്രഹ്മത്തിനെ.
 തഞ്ചത്തിലങ്ങാർന്നൊരിസ്സന്യാസിവേഷം കണ്ടു
 പുഞ്ചിരിക്കൊൾവു കാലം പുലരിവ്യാജത്തിനാൽ

iii

വൈമല്യം വാച്ചിടുമാ വ്യാധൻ തൻ വാക്യം പാഞ്ഞു
 വാർമെത്തും ഗങ്ഗയ്ക്കൊപ്പം ഭിക്ഷുവിൻ മനക്കാനിൻ.
 കോപമാം ചെന്തി കെട്ടു; മോഹമാം ധൂമം നീങ്ങി;
 താപസശ്രേഷ്ഠൻ വീണ്ടും സ്വസ്ഥനായി ശമാധീനൻ.
 ഓർക്കയും ചെയ്യാൻ: "ഹാ ഞാനെന്തയ്യോ പുലമ്പിനേൻ
 മുൾവൃത്താലിസ്സിദ്ധന്റെ മാഹാത്മ്യം ഗ്രഹിക്കാതെ?
 പൊൻമേടത്തലയ്ക്കുമേൽ കാക്കതൻ കാഷ്ഠം വീഴാം:
 നിമ്നമാം ഖനിക്കകം ഹീരവും വിളഞ്ഞിടാം.
 താർമകൻ തൻകൈകളെ കണ്ടതാർ? പൊഴിക്കുന്ന
 നാമ്പറപ്പന്തേൻമാരി നാവിനാൽ നായാടിയും.
 കൗശികദ്വിജാഹന്താഹന്താവാം ധർമ്മവ്യാധൻ
 വ്യാസനാൽ പ്രകീർത്തിതൻ; തദ്വംശമേതദ്വംശം.
 എന്നെയും സമ്പൂർണ്ണനാസ്തിർക്കുവാനിദ്ദേഹത്തിൻ
 സന്നിധാനത്തെദ്ദൈവം കല്പിച്ചാൽ തെറ്റെന്തതിൽ?"
 ഇത്തരം ചിന്തിച്ചോതി വീണ്ടുമപ്രജ്ഞാശാലി
 "സത്യം താൻ ഭവദ്വാക്യം സർവവും മഹത്മാവേ!
 ആവതും യോഗസ്ഥനായ് വാഴ്കിലും കൂടെക്കൂടെ -
 ദൈവം ഞാൻ സ്തലൽപദൻ മർത്യനെനോർപ്പിക്കുന്നു.
 അങ്ങയെദ്ദർശിച്ചാവാമെൻ ശാപവിമോചന -
 മങ്ങേക്കൈ തൊട്ടിട്ടാവാമെൻ തേരിൻ പുരോഗതി.
 വൈശസം ചെയ്തേനല്ലോ ഞാനങ്ങേയ്ക്കന്തേവാസി;
 യാചിപ്പൻ ക്ഷമാഭിക്ഷ - യായതെൻ യതിവ്രതം.
 എങ്ങുമിച്ഛരാചരബ്രഹ്മാണധഭാണധത്തിനക് -

ലങ്ങയെക്കാണോരങ്ങെന്നദ്ധ്യതമവിദ്യാചാര്യൻ.
 പൂജ്യപാദനായുള്ള ഗോവിന്ദഗുരുവോടും
 പ്രാജ്യമാമീവിദ്യ ഞാൻ പാതിയേ പഠിച്ചുള്ളു.
 അങ്ങുതാൻ തദുൽഗ്രന്ഥശിക്ഷകൻ - യാവജ്ജീവ -
 മങ്ങെയ്തേൻ സഭാജനമദ്വൈതപ്രവർത്താവേ !”
 എന്നുരച്ചവൻ ചൊല്ലി പഞ്ചകം മനീഷാഖ്യം
 പിന്നത്തെസ് സൂത്രഭാഷ്യമന്ത്രത്തിൻ പ്രണവമായ്.
 അന്നമന്ദാനന്ദശ്രമഗണനാമദ്ധ്യന്ത
 പുണ്യമാം ഗംഗാസ്നാനം പുനരുക്തമാസ്തിർന്നു.

iv

അബ്യമെത്രയോ പോയി ഭിക്ഷുവും നായാടിയു -
 മിത്തരം സംഭാഷണം ചെയ്തുകുന്നതിൽപ്പിന്നെ.
 ധാത്രിയെന്തതിൻ പൊരുളെന്നിന്നുംധരിപ്പിലു;
 ധാത്രിതന്നറക്കുപാട്ടായതിന്നിവാഗ്ദാനം.
 പനകമറ്റുണ്ടായ് പോലും ഭാരതോർവിയിൽപ്പണ്ടു
 ശനകരാചാര്യർക്കൊരു ചണ്ഡാലമഹാചാര്യൻ;
 എന്നതാനീയെയതിഹ്യമർത്ഥവാദാകാരത്തിൽ-
 പിന്നാളിൽ സത്യാന്തമെന്തതിൽച്ചേർന്നീടിലും.
 എന്താവമിതിൻ സാരം? സംഭ്രതനെന്നായ് വരാം
 മന്താവാം മഹാനേകൻ മാതംഗവംശത്തിനകൽ.
 ചേണെഴും ശ്രീകാശിയിലക്കാലമാടിപ്പാടി
 ഇണിലും തുരുമ്പിലും ശ്രുത്യന്തരസരസ്വതി;
 അദ്ദേശപ്രാന്തത്തിനകൽ വാണിടും വ്യാധൻപോലു -
 മദ്വൈതജ്ഞാനം നേടിജ്ജീവന്മുക്തനാസ്തിർന്നു.
 ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ തൻ പാനം കൊണ്ടല്ലാതെ -
 യപരോക്ഷാനുഭൂതി വരികില്ലെന്നില്ലല്ലോ.
 ശുദ്ധനാമദ്ദേഹത്തിൻ മുന്നിൽ - എന്തോതാം? - ഒരു
 പുസ്തകം തിന്നും പഴ പൂജ്യനാം ജഗൽഗുരു!
 ആചാര്യൻ തപസ്വിയാമനീഷാദനൈപ്പറ്റി
 രാജാവിൻ മുന്നിൽക്കടന്നാക്രോശം തുടർന്നീലു;
 ജ്ഞാനമെങ്ങങ്ങേ മേന്മ, ജാതിക്കോൽ കൊണ്ടല്ലതിൻ
 മാനമെന്നോർത്തങ്ങോട്ടു കൈ കൂപ്പിയത്രേനിന്നു.

ആത്മജ്ഞാനമാവ്യാധനാചാര്യഗുരുവെങ്കി-
ലാത്മജ്ഞാനാപ്തിക്കേതു തദ്ദംശ്യർക്കപത്രത്വം?

V

ഞാനറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു ചണ്ഡാലനല്ലപ്പമാൻ
ദീനബാസവൻ ശിവൻ താനെന്ന ജനശ്രുതി
ശങ്കരൻ ബ്രഹ്മജ്ഞാനി കണ്ടിരുന്നിടാം സാക്ഷാൽ
ശങ്കരൻ തൻ രൂപത്തിലപ്പോളുന്നിഷാദനെ
തന്നെപ്പോൽ ചരാചരം സർവ്വവും കാണാനുള്ള
കണ്ണുള്ളോൻ "ശിവോഹ" മെന്നോതുവോനാണമ്മഹാൻ;
അകയാലമ്മട്ടവൻ വ്യാധനെശ്ശിരീശനാ-
യാലോകിച്ചിരുന്നിടാമദ്ദിവ്യക്ഷണത്തിങ്കൽ.
അല്ലെങ്കിൽ ഗംഗാധരൻ തന്നെ തൽ പുരോളവി-
ലുല്ലസിച്ഛതാകട്ടെ, യെങ്കിലും തെറ്റേന്തതിൽ
എന്തിനായ് വിശ്വേശ്വരനപ്പരിവ്രാട്ടിൻ മൂന്നി-
ലന്ത്യജൻ തൻ വേഷത്തിലാഗമിക്കുവാൻ തോന്നി?
വർണ്ണിയായ് വരാം പണ്ടു ഗൗരി തൻ സമീപത്തി-
ലെന്നമട്ടുതല്ലല്ലോ ചെയ്തതദ്വയാസിന്ധു
ക്ഷത്രിയൻ കിരീടിതൻ ദോർമ്മദം ശമിപ്പിച്ച
ലുബ്ധകൻ വേണം, വിപ്രൻ, 'കൈപ്പള്ളി'ക്കാണ്ഡം നീക്കാൻ.
"ആവ്യനാമെൻ വത്സ! കേശ്; ലോകമാം നിശ്രേണിതൻ
ചോട്ടിലുണ്ടൊട്ടേറെപ്പേരെൻ രൂപം ധരിപ്പവർ.
നിങ്ങൾതൻ സംവാദത്തിലന്ത്യജർ- സാധുക്കളാ-
മെൻ കടക്കിടാങ്ങൾ - ഞാൻ പ്രത്യേകം പോറ്റേണ്ടവർ.
എത്രമേൽ ബ്രഹ്മസൂത്രഭാഷ്യം നീ നിർമ്മിക്കിലു-
മെത്രമേൽ സർവ്വജ്ഞപീഠാരൂഢനായിടിലും
ഇക്കിടാങ്ങളും നിന്റെ സോദരന്മാരെനോർത്തേ
ശക്യമാസ്തിത്ര നിനക്കെൻ പദം പ്രാപിക്കുവാൻ.
ഇക്കാര്യം കഥിക്കുവാനിമ്മട്ടിൽ വന്നേൻ' എന്നാം
ചിൽക്കാതലാചാര്യന നൽകിയോരുൽബോധനം
തൻ നായ്ക്കു തന്നോടൊപ്പം കേറിടാൻ പാടില്ലാത്തൊ-
രനാകമാശിപ്പില താനെന്നാൻ യുധിഷ്ഠിരൻ.
നമ്മളോ മന്നിൽതന്നെ നമ്മൾതൻ ദ്രാതാക്കളെ-

ധർമ്മത്തിൻ പേരിൽത്തല്ലിയോടിപ്പോരദൈവ്യതികൾ!
ആകവേ നരബലി ജാതിയാം പിശാചിന്നു
ഹാ! കോടക്കണക്കിന്നു നൽകുവോരഹിംസകർ !!
"മാനെ" നു നാമിന്നോതും വാക്കു നാം നാളെക്കേൽക്കും
ആറുനൂറിരട്ടിച്ചു നാകത്തിൻ ദ്വാരത്തിങ്കൽ.
മുറ്റുമേ ലോകാചാര്യൻ ശങ്കരൻ പോലും ചൊല്ലി-
തെറ്റേറ്റു വാക്കാണാവാനെന്നു നാം മറക്കൊല്ലേ!

ഭാവനാഗതി

വാനത്ത് വാർതികളുയർന്നുയർന്നു
പാരത്രയും പാൽക്കടലാക്കിടുന്നു;
അതികലാരാടിയനേകലോക-
രാന്നന്ദപീയൂഷമശിച്ചിടുന്നു.

ഊണം കഴിഞ്ഞപ്പൊഴുതുമ്മരത്തി-
ലുലാത്തി നിൽക്കുന്നു യുവാവൊരുത്തൻ;
തൻ കൈയണിക്കുഞ്ഞിനവന്റെ തയ്യൽ
താലോലമേകുന്നു സമീപമെത്തി.

ചിരിച്ചിരുന്നോരു കിടാവു തെല്ലു
ചിണങ്ങി വെൺതികളെ നോക്കി നോക്കി;
അച്ഛന്നമമ്മയ്യുമടുക്കൽ വേണ-
"മമ്മാവനും"; കൊച്ചുനതാണു മോഹം.

കടുത്തു ചൊന്നാൾ കളവാണി: "എന്റെ
കൈവല്യവിത്തേ! കവിവാക്കു കേൾക്കൂ!
"കരത്തിൽ വേണം ശശിയെന്ന് ബാലൻ
കരഞ്ഞുകൊണ്ടാലടിതന്നെകൊള്ളും."

അകത്തുപോകാ, മരുതെന്നൊടിമ-
ട്ടലട്ട്"ലെന്നമ്മടവാർ ചൊടിച്ചു;
"അമ്മേ! വരില്ലമ്പിളി കൈവരാതെ -
യങ്ങോട്ട് ഞാനെ" നവനം ശഠിച്ചു

കാർവേണിതൻ വാക്കുവൾ തൻ പ്രിയന്റെ
കർണ്ണങ്ങളു-ടെ കരളിൽക്കടന്നു;
താതന്റെ കൺ വണ്ടുകൾ മാറിമാറി-
ത്തൻ കഞ്ഞിലും ചന്ദ്രനിലും കളിച്ചു.

പഠിച്ചതാണക്കവിവാക്കു താനും;

പലപ്പൊഴും കേൾക്കുവതാണതാനും;
എന്നാലുമനായതവന്റെ ഹൃത്തി-
ലേതോ വികാരത്തിനു വിത്തുപാകി.

കണ്ണീർ പൊഴിക്കും ശിശുവിന്റെ നേർക്കു
കൈ കൊണ്ടൊരോങ്ങോങ്ങി കയർത്തു നല്ലാർ;
"കാട്ടൊല്ല വിഡ്ഢിത്തര"മെന്നു ചൊല്ലി-
ക്കടന്നതിങ്കൽപ്പിടികൂടി കാന്തൻ.

"താഡിക്കയോ കട്ടനെ നീ? അതിന്നു
തായാട്ടവൻ കാട്ടിയതാരൊടാവോ?
മാഴ്ന്നുവെന്നോ മതിയെക്കൊതിച്ചു?
മറ്റൊന്നിലെന്നോമന തെറ്റുകാരൻ?

അന്തിക്കണഞ്ഞമ്പിളി വിശ്വമിമ-
ട്ടാകർഷണം ചെയ് വതനീതിയല്ല!
അതിന്റെ ശക്തിക്കടിമപ്പെടുന്നോ-
രാഭോമലൻ കഞ്ഞപരാധിപോലും!

ആകാശ ഗങ്ഗയ്ക്കകമേ കരത്താ-
ലാരി വെളുത്താവൽ വിടുർത്തിടുന്നോൻ;
ആത്തിങ്കളല്ലീ പിഴയാളി-വത്സ-
നക്ഷിദ്വയം നൽകിനൊരാദിദേവൻ?

ചരിപ്പതെങ്ങമ്മതി; യങ്ങുനിന്നെൻ
തങ്കക്കടം ധാത്രീയിൽ വന്നിരിക്കാം;
അവന്റെ കൃത്യങ്ങൾ കഴിച്ചു വീണ്ടു-
മങ്ങോട്ട് പോകുന്നതുമായിരിക്കാം..

പ്രാശിച്ചുവോ രോഹിണിതൻ മൂലപ്പാൽ
പണ്ടെന്റെ കട്ടൻ വിധുമണ്ഡലത്തിൽ?
വാരിക്കളിച്ചോ ബുധനോടുകൂടി
വാനപ്പുഴത്തുമണൽ? ആരുകണ്ടു!

ഹാ! നാം നിനയ്ക്കും വിധമിരിക്കിടാവി-
ന്നജ്ഞാതനല്ലമ്പിളി,യായിടേണ്ട;
മുഴുകെയെൻ പൈതലിനുള്ളിൽനിന്നു
മുജ്ജന്മബന്ധസ്യുതി മാഞ്ഞിടേണ്ട.

ആ വേഴ്ശ ശീതാംശ്രു മറന്നിരിക്കാം;
അല്ലെങ്കിലെന്തിത്ര വരാനമാന്തം?
അധഃപതിച്ചാൽ സ്വജനങ്ങളേയ്യ-
മത്യച്ചരാവോരറിവീലതന്നെ

അല്ലെങ്കിലും മംഗലദേവതയ്ക്കു-
കൂടപ്പിറപ്പാം കളിർതിങ്കളികൾ
ആശാങ്കരം വായുതിനാരെയാർക്കു
കുറപ്പുടുത്താനധികാരമുള്ളൂ?

ആശിക്ക! സൃഷ്ടിയ്ക്കു ജഗൽ പിതാവു-
മാശിച്ചവെന്നായ് ശ്രുതി പൊങ്ങിടുന്നു;
നരന്നു തൻ ജീവിതമാശ, മൃത്യു
നൈരാശ്യമെന്നാണഭിയുക്തവാക്യം.

അഹോ! നികൃഷ്ടം തൃണവും വെറുക്കു -
മാദർശസൗഭാഗ്യമകന്ന ജന്മം;
അതല്ലയല്ലോ നിലയെൻ കിടാവി -
ന്നവന്റെ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ശിവങ്ങൾ തന്നെ.

വിളക്കിലല്ലെൻ ശിശുവിന്നു വാഞ്ചര;
മിന്നാമിനങ്ങളിൽ നിരയിനകലല്ല
താരോൽകരത്തിനകലല്ല: സാക്ഷാൽ
ചന്ദ്രനകൽ - ഉമ്പർക്കമുളുടുവോൻകൽ!

അത്യച്ച മത്യച്ച, മവന്റെ ജന്മം;
അത്രയ്ക്കു് മേന്മയ്ക്കുവനർഹനല്ലീ?

ആർക്കും കനിഞ്ഞത്തരമാശനൽകും-
മാദർശസമ്പത്തഭിമാനമല്ലീ?

ആശപ്പെടുന്നോൻ വ്യവസായശാലി;
അദ്ധ്യാനശീലൻ ഫലമാസ്വദിപ്പോൻ;
ആശിച്ചു നാം ജന്മമവസ്ഥമാക്കാം;
ആശ്ലുതാൻപോലഖിലാർത്ഥസിദ്ധി.

അത്യൽകടാശാഫലമായ് ജഗത്തി -
ലണക്കളദ്രിശ്വരരായിടുന്നു
ആശിപ്പതെന്തി, നന്നു നാളെ നേടാ -
മപാവൃതം മർത്യനതിൻ കവാടം.

ഇന്ദുക്കളോരോ ശതകത്തിൽ നമ്മൾ -
കിന്നുള്ള സമ്പത്തുകൾ മിക്കവാറും;
ഏകാന്തമായ് മാനുഷനിച്ചുവച്ചാ -
ലേതിന്ദു തൽകന്ദുകമിന്നമാകാ!

അഹോ! ജയിക്കുന്നു ചെറുപ്പ-മാരു-
മസാധ്യമെന്തെന്നറിയാത്തകാലം,
ആശ്ലു മർത്യനതിരിട്ടിടേണ്ടോ-
രാവശ്യമില്ലാത്ത ദശാവിശേഷം.

അസാധ്യം-ആ വാക്കലകത്തിലാദ്യ-
മാത്മാവസാദപ്രദമാരുചു;
അവന്റെ നാവമസിയേറ്റു മർത്യ-
നാലസ്യകൂപത്തിലധഃപതിച്ചു.

അസാധ്യം! - ഇസ്സംസൃതിസിന്ധുവിമ-
ട്ടാകല്ലുകാലം പ്രവഹിച്ചിടുമ്പോൾ;
തപിച്ചു നീർത്തുള്ളിയുമാവിയാ-
ത്താരാപഥത്തോളമുയർന്നിടുമ്പോൾ;

സച്ചിന്ദഹസ്സോടുമരക്ഷണത്തിൽ
സായു-ജ്യമേല്പാൻ കഴിവുള്ള മർത്യൻ
അവന്റെ വീര്യം ഗ്രഹിയാതെയെന്തി-
ന്നബദ്ധ, മപ്പല്ലുവിയാലപിപ്പൂ? (യുഗ്മകം)

എടോ കിടാവേ! ശരി നീ കൊതിപ്പു-
തേണാകബിംബം കരതാരിലാവാനും.
ആയാലുമാകായ്കിലുമെന്തു? നിന്നി-
ലറ്റംവരയ്ക്കക്കൊതി നിന്നിടട്ടേ.

പരസ്വമാകേണ്ടതുമായതും നീ
പാടില്ല കാമിപ്പതു, പാപമാകാം;
ആർക്കുള്ള വിത്തം ശശി? ആരവക-
ലത്യാശയാർന്നാലപരാധിയാവോൻ?

സൽകർമ്മനിശ്രോണി ചമച്ചതിങ്കൽ
"ഛാന്ദോഗ്യർ" കാണിച്ച വഴിയിലേക്കേറി
ചന്ദ്രകലത്തൊമൊരനാൾ ശശിക്കെൻ
തങ്കത്തിനൊറ്റശ്ശതകം കഴിഞ്ഞാൽ.

അല്ലെങ്കിൽ വൈജ്ഞാനികശാസ്ത്രമേകു-
മാകാശയാനം വഴി പാഞ്ഞു വസൻ
സജീവനായ്ചന്ദ്രന കൈകൊടുക്കാം
ശക്രൻ പകച്ചുക്ഷതി കണ്ടു നിൽക്കെ

അതല്ലയെന്നാലവദാതമാകു-
മാചാരമാർന്നെന്നരിമക്കിശോരൻ
പ്രശസ്തനാകെ, പ്രകടീഭവിക്കാം
പാരിന്നു വേറിട്ടൊരു പാർവണേന്ദു.

അന്നന്നു ലോകത്തിനു വാച്ച താപ-
മന്നന്നു പോക്കുന്ന കരങ്ങളേന്തി
ഉദിച്ചിടാമുണ്ണിയിലുഴിമാതി-

നാശിപ്പു കളിർപ്പിപ്പതിനതുകത്വം.

വൈരം തമസ്സൊന്നൊടിയന്നു, വക്ത്രം
മന്ദസ്മിതംകൊണ്ടു മനോജ്ഞമാക്കി;
ചരിച്ചിടാമോമന സൽപഥത്തിൽ
സന്ധൂർണ്ണസൗഖ്യം സകലർക്കുമേകി.

താൻ നേടിവെച്ചിടുന്ന ചന്ദനത്തെ-
ത്തൻമാറിടത്തികലണിഞ്ഞിടാതെ -
അങ്ങുള്ള പാശ്ചേഴിയായതെ- മിന്നാ-
മപ്പുന്നതന്യർക്കവിലർക്കു മേകി.

മിഥ്യാഭിജാത്യക്കെടുഗർവ്വ മെയ്ക്കു
വിലങ്ങുവെച്ചാലതു വെട്ടിമാറ്റി
മകന്നു ചെല്ലാം മനതാരലിഞ്ഞു
മാടത്തിലും മാളികയിൽക്കണക്കേ.

മാസാർദ്ധമാർജ്ജിച്ചു വസുക്കൾകൊണ്ടു
മാസാർദ്ധദാനം പതിവായ് നടത്തി
ആചാര്യനാകാമവിലർക്കുമുണ്ണി-
കന്യാർത്ഥമുള്ളോരസുധാരണത്തിൽ.

തനിക്കു പറ്റും ക്ഷിതിയിങ്കൽനിന്നു
തൻ പൗരഷത്താലഭിവൃദ്ധി നേടി
താതന്നു കാട്ടാം വ്യവസായ ബന്ധു
ദൈവത്തൊടൊന്നും സമശീർഷണനായ് .

ധ്യാനിച്ചിവണ്ണം ശശിയെ ക്രമത്തിൽ
തദ്രൂപനായാൽ സമയം വരുമ്പോൾ
മറഞ്ഞിടാം വത്സന വംശതന്തു
മായാപ്പുകൾത്തിങ്കളെ മന്നിൽനിർത്തി.

വൻകൂരിരുട്ടിൻ വദനത്തിൽ വീഴും

മർത്യപ്രജത്തിന്നു വലച്ചിൽ നീങ്ങാൻ
കനിഞ്ഞുകാട്ടും വഴി, മുന്നിൽ നിന്നു
കല്പാന്തകാലം വരെയപ്രദീപം.

വിരിഞ്ചനം കാലവശൻ ജഗത്തിൽ
മിന്നാമിനങ്ങിൻ കളികാട്ടിനിൽക്കെ
എനിക്കു പോരേ ചരിതാർത്ഥനാവാ-
നെൻപുത്രനും പൗത്രനുമേവമായാൽ ?

കണ്ണീരു നീ വാർപ്പതു മേലിൽ നിന്റെ
കാര്യദ്രുമം കായ്പ്പതിനായിടട്ടേ
കുരച്ചിലിക്കേൾപ്പതു നിൻജയത്തിൽ
കല്യാണശംഖദ്ധ്വനിയായ് വരട്ടെ.

കവേ! ശിശുക്കൾക്കടി ശിക്ഷനൽകാൻ
കല്പിച്ചൊരങ്ങേത്ര കഠോരചിത്തൻ !
താതും ചരൽക്കല്ലുമിണക്കി മാല
സരസ്വതിക്കങ്ങു ചമച്ചുവല്ലോ!!!

പ്രിയേ! നിനക്കുണ്ണികളെപ്പുലർത്താൻ
പിതാമഹൻ നല്ലിന ബാഹുവല്ലി
മകന്റെയീ മാന്ദ്യമിൻ മേനിയീകൽ
വജ്രായുധം പോലെ പതിച്ചിടാമോ?

ചിന്തിച്ചു നോക്കൂ! ദയിതേ നമുക്കു
തികൾക്കിടാവിച്ചൊരുപൈതലല്ലി?
ഇത്തികൾ നേടാൻ കൊതിപ്പുണ്ടു നമ്മെ-
യീശൻ ഹനിപ്പാൻ ഇനിയായ്തതെന്നേ?

സത്താകമാശക്കു ഫലത്തെ നല്ലും
സർവേശ്വരകൽ സഖി ! വിശ്വസിക്കൂ!
തകക്കടത്തെസ്സുകലേന്ദുഭക്തി-
സമ്പന്നനാക്കൂ! ചരിതാർത്ഥനാക്കൂ! ”

ആനന്ദബാഷ്പപ്പുതുമുത്തുമാല-
യണിഞ്ഞ പേർകൊങ്കളോടുകൂടി
മണാളനോതും മൊഴി മങ്ക കേട്ടാൾ ,
മാറത്തണച്ചാൾ, മകനെപ്പണർന്നാൾ.

നീവെന്നുകഞ്ഞേ! നിലവിട്ടൊതുങ്ങി നിന്നമ്മ”
യെന്നമ്മടവാരുരയ്ക്കു
”വെൽവാൻ ശരിക്കാരെയ്യ” മെന്ന ചൊൽവു
വെൺമുത്തൊളിപ്പുഞ്ചിരി തൂകി വത്സൻ .

”അതേ! ജയിക്കായ് വരുമെൻ കിടാവി-
ന്നശേഷലോകത്തെയ്യ” മെന്ന ചൊല്ലി.
കനിഞ്ഞു ചുംബിപ്പു - യുവാവന്റെ കഞ്ഞി
ക്കവിൾത്തട്ടുകൾ നൂറുവട്ടം.

”തഥാസ്തു”വെന്നായ് വിവിധാഗമങ്ങൾ
സമാശ്രയിക്കും ദ്വിജരോതിട്ടുനും;
ചന്ദ്രൻ നസ്സികലതൊക്കെ നോക്കി-
സ്സാകൃതമന്ദസ്മിതമാർന്നിട്ടുനും.

അതുമിത്രം

വിണ്ണാറ്റിൻ വെള്ളത്തോടൊതുങ്ങു ചാരായം
"നിന്നിൽ നിന്നെൻ നിലയെത്ര മെച്ചം !
ആരെയും തീരാത്ത ദാഹത്തിൽ വീഴുവോ-
നാരെയും ഭ്രാന്തിൽ ഞാൻ മത്താടിപ്പോൻ
നിന്നെക്കൊണ്ടെന്താവും?" മൃകമാം ഗംഗാംബു
കണ്ണനീർ തൂകുന്ന കാരുണ്യത്താൽ.

സാധിയോടോതുങ്ങു ധൂളിപ്പെ"ണ്ണെന്നെ നീ
പാർത്തുവോ? ഞാനെത്ര ഭാഗ്യമുള്ളോൾ!
ഏതു പൂമ്പാറ്റയെൻ മെയ്ത്തീയിൽ വേകുന്നീ-
ലേതുകൈക്കോടു ഞാനേകുന്നീല!
ആനന്ദമെന്തു നീ കണ്ടു?" തൻ കാതിൽക്കൈ-
യാനതവക്ത്രയായ് വയ്പു സാധി.

വൈദ്യനോടോതുങ്ങു പോരാളി: "ഞാനെത്ര
കീർത്തിമാൻ! കൈനിലച്ചുണ്ടെലി നീ.
ഏതൊരു മെയ്യിലും പായുവോന്നെൻ ശസ്ത്ര-
മാതുരൻതന്മെയ്യിൽ നിന്റെ ശത്രും
ഞാനല്ലീ നിൻ വൃത്തി പാലിപ്പോൻ?" പുഞ്ചിരി
താനറിഞ്ഞിടാതെ കൊൾവു വൈദ്യൻ.

യോഗിയോടോതുങ്ങു വിത്തേശൻ: "ഞാനത്രേ
യോഗവാൻ; നീയല്ലീ പിച്ഛത്തെങ്ങി?
മേടയും മെത്തയും ധാന്യവും നാണ്യവും
പേടമാൻ നേർമിഴിമാരുമെന്യേ
എന്തിനു ജീവിതം?" താപസൻ ലോകത്തി-
ന്നന്ധതയോർത്തുനിന്നുംബരപ്പു.

ഭൗതികവിജ്ഞാനമദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനത്തോ-
ടോതുങ്ങു: "സോദര! പോരും ധ്യാനം!

ലോകത്തിനൽഗതി ഞാനല്ലീ സാധിപ്പൂ?
ദേഹിക്ക ദൈവത്തിൻ മേന്മ ചേർപ്പൂ?
പാഴ്ക്കിനാവെന്തുണ്ടു നേടുവാൻ?" ആ വാക്കു
കേൾക്കുന്നീലധ്യാതമജ്ഞാനമേതു.

ആ കണ്ണീർ

ആക്കണ്ണീർ- അതേ! പണ്ടു നാരദമഹർഷിതൻ
 വാഗ്ദണ്ഡയ്ക്കകം മുങ്ങിശ്ശുദ്ധമാം മനസ്സൊടും
 കോശ്മയിർക്കൊള്ളുന്നതാം മെയ്യാടും തപോനിയേ!
 വാല്മീകേ! ഭവാനാറ്റിൽ മദ്ധ്യാഹ്നസ്നാനത്തിനായ്
 പോകവേ; നീഡദ്രുമപ്പന്തേനാൽ യഥാകാല-
 മാഗന്തു മന്ദാനിലന്നാതിഥ്യമാമ്മട്ടേകി
 വാണിടും യുവക്രൗഞ്ചയുഗ്മത്തിൽ ഗൃഹേശനെ-
 ബ്ബാണമെയ്തന്യായമായ് ലുബ്ധകൻ വധിക്കവേ;

വൈധവ്യശോകാഗ്നിയായ് തപ്തയാം തൻപത്നിതൻ
 രോദനം ഭൂദേവിതൻ കർണ്ണങ്ങൾ ഭേദിക്കവേ;
 കണ്ടുപോലങ്ങക്കാഴ്ച-യല്ലല്ലുള്ളരമ്പടൻ
 കൊണ്ടുപോൽ, കടന്നങ്ങേക്കണ്ണീലും കാരുണ്യാബ്ധേ!
 തീക്കനൽദ്രവം കണക്കപ്പൊഴങ്ങുതിർത്തതാ-
 മാക്കണ്ണീർക്കണം രണ്ടുമാർക്കുതാൻ മറക്കാവൂ!

ii

മൗലിയിൽക്കിരീടമായ് മഞ്ഞിൻകന്നിനെച്ചൂടി
 മാറികൽപ്പണാരമായ് വാനോരാറ്റിനെച്ചാർത്തി,
 വാണിടും പുണ്യക്ഷോണി കൂടിയും സന്താപത്തിൻ
 ഹാനിക്കക്കണ്ണീർക്കണം കാത്തിരിക്കുതാൻ ചെയ്തു;
 ആത്തപ, സ്വാസ്വാദ്ധ്യായ, മാപ്രജ്ഞ, യാവിജ്ഞാന,-
 മാദി, കാപ്പുഴക്കരപ്പുങ്കാ, വാനടുച്ചയ്യം
 മൂന്നവും വായ്പോ-രങ്ങു മൂല്യമായെന്നേകിയ-
 കണ്ണീരിമു, തന്നു താൻ കാവ്യകൃൽപദം നേടി.
 ശ്ലാഘ്യനാം വീണാവദച്ചാത്രനാകിലും ഭവാ-
 ന്നാക്കണ്ണീർകണ്ണാടി താൻ കാണിച്ചു രാമായണം.
 അർക്കൻതൻ കരത്തിനാൽത്തങ്കമിട്ടൊരാ വൈര-
 കൽക്കമ്മൽ കാതിൽച്ചാർത്തിക്കാരുണ്യസ്മിതം തൂകി,
 ഭർത്താവിൻ ശ്രുത്യുക്തിയാൽ കല്പിച്ച ജിഹ്വാഗ്രം വി-

ഒട്ടത്തിനാൾ നൃത്തംവയ്പാൻ വാഗ്ദേവിയങ്ങേ നാവീൽ.

iii

അക്കണ്ണീർ നടയ്ക്കൽനിന്നർത്ഥിക്കൊരാഡ്യൻവീഴ്ത്തും
 കൈക്കുംബിൾത്തണ്ണീർ ഭള്ളിൻ ശൗല്ക്കികേയകംഅല്ല,
 അങ്ങും പണ്ടോ-വേടന്റെ വൃത്തിതാൻ കൈക്കൊണ്ടുപോ-
 ലങ്ങൈക്കൈയും ഖഗപ്രാണങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചുപോൽ.
 നൃത്തനമങ്ങുതിർ-ത്തൊ-രക്കണ്ണി, രതിനൂലം
 സ്യാനഭൂതിയാൽ ശുദ്ധം-സ്യാനപാതത്താൽ ശുഭം.
 പാർത്തിടാമങ്ങേസ്സുക്തിയോരോന്നമദ്ദിവ്യാശ്ര-
 തീർത്ഥത്തിൽ മജ്ജിക്കയാൽ സ്നിഗ്ദ്ധമായ്, പ്രസന്നമായ്
 ശാസിച്ചു ചെങ്കോലേന്തി ലോകത്തെമർമ്മം; പിന്നെ-
 ബ്ഭാഷിച്ചു സൗഹാർദ്ദത്തിൽ തന്മാർഗ്ഗം ചരിക്കുവാൻ;
 ആന്തരം ഫലിച്ചിലു; വേണമയതിന്നോമൽ-
 കാനതൻ പൂപ്പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും കൺകോണേറ്റം.
 അത്തരം കാവ്യാങ്ഗനാരത്നത്തെജ്ജനിപ്പിപ്പാൻ
 ശക്തനായ്ത്തീർന്നു ഭവാനക്കണ്ണീരുതിർക്കവേ.

ആക്കണ്ണീർ പതിക്കയാലാർദ്രമാം ഭൂഭാഗം താ-
 നാക്കംപുണ്ടഹിംസയാമൗഷധിക്കാരാമമായ്.
 അപ്പുക്ഷിക്കന്നാളിലങ്ങത്തരം നൈവാപാംബു-
 തർപ്പിക്കെജ്ജപിച്ചതാം "മാനിഷാദാ"ദ്യം മന്ത്രം-
 ആദ്യത്തെച്ചതുഷ്ഠാത്താം ഗായത്രി-ധരിത്രിത-
 നാർത്തിയെശ്ശമിപ്പിക്കും ക്രമയേനവുമായി.
 "ചേണിലിബ്രഹ്മാണയത്തെയേകനീഡമായേവൻ
 കാണുവോനദ്ധന്യൻതാൻ ക്രാന്തദർശനൻ കവി."
 ഇത്തരം പഠിപ്പിച്ചു ലോകത്തെബുവാന്റെയ-
 ത്തപ്തമാം ബാഷ്പാംബുവിൻ സമ്പാതം പുരാതനം
 ആ നറുംതണ്ണീരുറ്റിൽനിന്നു താൻ പാഞ്ഞീടുന്ന
 നൃത്തമിപ്പൊഴും സാക്ഷാൽ സാഹിതീസരസ്വതി.
 ആനൃ-ശംസ്യധർമ്മോപജ്ഞാതാവേ! നമസ്കാരം-
 മാനന്ദലണ്ടാമാർഗ്ഗയാതാവേ! നമസ്കാരം!

ഭാവി

ഭാവിയെപ്പരീക്ഷിപ്പാൻ ദീപത്തിൻപുരോഭ്രവിൽ
 ദൈവജ്ഞൻപരൽവാരി വെച്ചെന്തോ ഗണിക്കുന്നു.
 ആ വിളക്കടുത്തുള്ള കൂരിരുട്ടവകലോ
 മേവിടുന്നതെന്നോർത്തു നോക്കുന്നു കൺ ചിമ്മാതെ.
 അങ്ങേഴും പരൽക്കൂട്ടം "ഞങ്ങളോ നക്ഷത്രങ്ങ-
 ഉങ്ങേക്കെക്കൊതുങ്ങുവാൻ?" എന്നോർത്തു ചിരിക്കുന്നു.
 കൂറുന്ന തൽസംഘർഷം "ആമെങ്കിലെണ്ണ ചെന്നു
 താരകപ്പരൽവാനാം നീലക്കല്ലുകയിൽ!"
 ഗൗളിതൻ വാക്കുംകേൾപ്പൂ: "ഹൃത്തിങ്കൽത്തീവച്ചുതി
 നാളത്തെപ്പഴത്തെ നാമിപ്പൊഴേ പുകയ്ക്കേണ്ട.
 ജാതകം കുറിച്ചിട്ടുണ്ടീശനൊന്നെല്ലാപേർക്കും-
 "ജാതനം തിട്ടം മൃത്യു:" വേണ്ടതെന്തതിന്മീതെ?
 നന്മയ്ക്കിഷണത്തന്നെ മർത്യനാലഗം; വേള
 തിന്മയ്ക്കില്ലെന്നാളുമീയസമിരസ്വല്ലായ്സ്മിൽ."

കാലം

കാലമാം ചതുഷ്ഠത്തിൻ പിന്നിൽ നിന്നോതിടുന്നു
 "കാലമൊക്കെയും ചെയ്യും ചെയ്യുന്നു" ഞെടന്നായ്ച്ചിലർ
 ആ വാക്യം കാലം കേട്ടു പിന്തിരിഞ്ഞുരയ്ക്കുന്നു;
 "ദൈവാദിഷ്ടം താനെന്നിക്കൈൻ ധർമ്മം- പുരോഗതി.
 പക്ഷേ ഞാൻ ഗരുന്മാന,ല്ലല്പാല്പം മുന്നോട്ടു കാൽ
 വച്ചുവച്ചിഴഞ്ഞിഴഞ്ഞെൻലക്ഷ്യം നോക്കിപ്പോകും.
 എത്രമേൽ ഭാരം മർത്തുരൻ ചുമൽപാട്ടിൽക്കേറ്റു-
 മത്രമേൽപ്പതുക്കെയൊമെൻയാനം തദുന്മുഖം.
 എൻപേരിൽ നിങ്ങൾക്കില്ല വിശ്വാസം; ഉണ്ടെന്നാകി-
 ലെൻഭാരം കറേപ്പേറാൻ നിങ്ങൾക്കും ശിരസ്സില്ലേ?
 എന്നെവിട്ടൊഴിഞ്ഞാലും പോരുമിപ്പിട്ടോതാതെ
 പിന്നിൽനിന്നെൻ കാൽ കെട്ടും സൂത്രക്കാർ ഭവാദൃശർ.
 'കാലമൊക്കെയും ചെയ്യും ! ചെയ്യില്ലേ?' നിങ്ങൾക്കെന്തു
 വേലയിമ്മന്നിൽപ്പിന്നെ? ത്തിറ്റിയും തിമിർപ്പമോ?"

സ്വർഗ്ഗവും നരകവും

നാകമാം വെണ്മാടവും നാരകച്ചുളിക്കുണ്ടും
 ലോകനായകൻ തീർത്തുമർത്യരോടന്വർച്ചയ്തു;
 'എങ്ങോട്ടു പോകും നിങ്ങൾ?' ഏവരും ചൊന്നൊരൊപ്പം
 'ഞങ്ങൾ പോംവെണ്മാടത്തിൽ; കണ്ടിൽച്ചെന്നെവൻവീഴും?'
 'ഒന്നു നില്ക്കുവിൻ വത്സർ' എന്നോതി ക്ഷണം തീർത്താൻ
 പൊന്നിനാൽക്കുണ്ടിൻ പാത വർഷിച്ചാൻ രത്നങ്ങളെ;
 കണ്മനത്തെല്ലാൽ വിശ്വം കാൽക്കീഴിലാക്കും വേശ്യ-
 പ്പെൺമണിക്കൂട്ടത്തെയും നിർത്തിനാനെങ്ങും നീളെ.
 കണ്ടകം വാരിത്തുകി വാളിൻ വായ്ത്തലയ്ക്കൊപ്പം
 വിണ്ടലപ്പായ്ക്കുള്ള വിസ്താരം ചുരുക്കിനാൽ;-
 ത്യാഗിതന്നധ്യാവെന്നു കൈകാട്ടിത്തുൺനാട്ടിനാൻ
 ഭീകരം മരുപ്രായമമാർഗ്ഗം സുദർശനം.
 'പോരുവിൻ വേണ്ടും വഴി' ക്കെന്നജൻ ചൊല്ലും മുന്നേ
 നാരകം നരാകീർണ്ണം ! നിർമ്മർത്യഗന്ധം നാകം !!

താരകോപദേശം

"താഴെത്തു നില്ക്കുന്നോരെയാട്ടൊല്ലേ; പെറ്റമ്മയാ-
 മുഴിയെക്കണ്ണിരാറ്റിൽ മുക്കൊല്ലേ; മനുഷ്യരേ!"
 വ്യോമത്തിൽ സന്ധ്യയ്ക്കൊന്നു നോക്കിയാൽക്കാണാം നമ്മ-
 ഭൂമട്ടിൽക്കൺകൊണ്ടോരോന്നോതിടും താരങ്ങളെ
 എത്രയോ ലക്ഷം ഭൂവാം സോദരിതന്നാർത്തി ക-
 ണ്ടത്രമേൽ മാഴ്കം ദ്രോവിൻ ബാഷ്പാംബുബിന്ദുക്കളേ
 ഓതുനാ മാലാൽ നാക്കു പൊങ്ങാത്തോരവർ: 'ഞങ്ങൾ
 പാദത്താൽ മർദ്ദിപ്പില നിങ്ങളാമധഃസ്ഥരെ
 നിങ്ങളെക്കനിഞ്ഞെന്നുംനോക്കുന്നാണ്ടസ്തുദ് ദൃഷ്ടി; പുരസ്തു
 തിക്കായുന്നാണ്ടസ്തുദ്ദൃഷ്ടി;
 നിങ്ങൾതൻ പുരസ്തുതിക്കായുന്നാണ്ടസ്തുൽകരം.
 കൺതെളിച്ചുവും നിങ്ങൾക്കുൾകളിർച്ചയും നൽകും
 ബന്ധുക്കളെച്ചസ്ഥരാം ഞങ്ങളേതിരവിലും.
 നിങ്ങൾക്കും ഞങ്ങൾക്കുമായ് വാച്ചിടും ദൂരം തമ്മിൽ
 നിങ്ങൾക്കില്ലല്ലോ! പിന്നെയെത്തിനിപ്പുഥഗ്ഭാവം?"

പ്രസാധകർ

അല്ലിളക്തം

